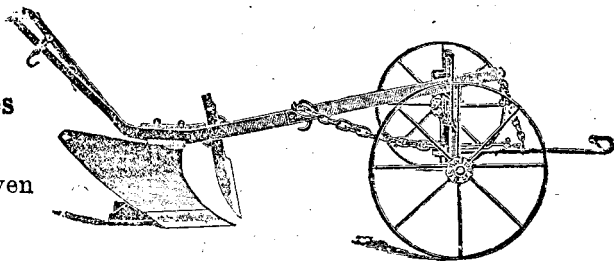

ERDÉLYI GAZDA

Minden gazda saját érdekében cselekszik, ha
a hirneves és csakis eredeti „Bächer-féle egytetemes
aczel-ekéket és váltó hegyi ekéket
vásárolja.

A Bächer-féle ekék úgy könnyű súly, biztos járás, mint tartósság tekintetében minden más gyártmányt felülmúlnak és tökéletes munkateljesítés tekintetében kiválóak

Árjegyzéket és
áránlatot
készséggel ingyen
küldök.

Bächer Rudolf kizár. ekegyára raktára.

Magyarországi vezérképviselő: **SZÜCS ZSIGMOND**, Budapest, VI., Nagymező-utca 68. 1266

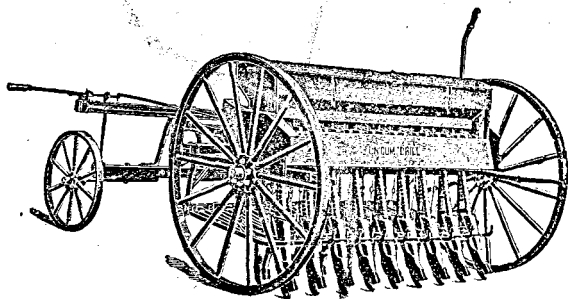
A Melichar-féle cs. és kir. szabadalmazott
„UNICUM DRILL“

(sik és hegyes talajnak)

sorvetőgép, úgy célszerű szerkezet, kevés vonóerőszükséglet, pontos szabályozhatóság mint tartósság tekintetében valamennyi gyártmány között az első helyet foglalja el.

Erről tanuskodik azon körülmény, hogy az utóbbi 10 év óta 23,000 „Unicum Drill“ vetőgép van forgalomban.

Ábrás leírással és árjegyzékkel ingyen szolgál:

Mielőtt vetőgépet vásárol, érdeklődjék gazdátársainál az „UNICUM DRILL“ iránt.

Melichar Ferencz, csász. és kir. szabadalmazott vetőgépgyárának raktára.

Uri divat-üzlet Kolozsvárt.

Hasznos

Karácsonyi ajándék cikkek!

Férfi fehéreneműek, fehér és színes ingek, lábravalók, háló ingek és gallérok, fehér és színes kézelők, zsebkenedők, harisnyák stb.

Nagy választék legújabb nyakkendők, selyemkendők, gallérvédők, divatos mellényekben.

Legújabb kalapok, sapkák, keztyük, sétatobtok és esőernyők.

Pénz-, szivar- és cigarettatárcák, zsebkések, illatszerek, ruha-, haj- és magyar gyártmányu fogkefék.

Gyári áron, mivel azok tovább vezetve nem lesznek, kiárussítatnak: utazó cikkek, vadászkabátok, felöltők, férfi topánok, plaidek és kocsitakarók.

Tisztelettel:

Sándor Ágoston és Társa

Kolozsvár,

Mátyás király-tér. 1437

Jäger és másféle szövöttfalsó ruhák nagy választékban.

Vadászmellények, bőr és kötött Camaschenek.

Földbirtokeladás,
Haszonbérbeadás,
Haszonbérbevétel,
Birtokpárczellázás,

Birtokvásárlás,

Üzemtervek készítése,

Gazdaságok berendezése,

Házak eladása és vétele,

Hitelügyletek,

Konverziók,

Tűz- és jégbiztosítások,

Kárbecslések.

és általában: minden nagyobb szabásu, kiváló ügyességet és megbízhatóságot igénylő

Gazdasági ügylet

tárgyában való megbízást minden más tényezőnél olcsóbban, szolidan, gyorsan és diszkréten teljesít egy anyagilag is teljesen garanciaképes egyén.

1422 Czime: a kiadóhivatalban.

Ugyanezen cím által kerestetnek sürgősen 500—1000 k. holdig terjedő

erdélyi birtokok bérletre.

Uri divat-üzlet Kolozsvárt.

Négyezer métermázsa

répa,

négyezer métermázsa

széna

és háromszáz métermázsa

luczerna

kifogástalan minőségben eladó

Montbach Sándor

nagyiklói gazdaságában.

Ugyanott istálló is áll a vevő rendelkezésére. 1433

Elsőrangú

„Erzsébet Gőz- és Kádfürdő”**Kolozsvár,**

Kis-Szamos-u. 1. sz., a Tornavivóda mellett.

Az összes helyiségeket kibővítettem és renováltattam: kényelmes, tágas vetkezőkkel, külön timsós fürdővel, dörzsölő-szobával és belégzési gyógymóddal (inhalatióval) elláttam, és a mai kor igényeinek megfelelőleg berendeztem

Pártfogást kérve maradok

1426

hazafias tisztelettel:

Pintér Gusztáv,

Telefon 393. sz.

fürdőbérő.

Wertheimer József

1391

mezőgazdasági szesz-,

szeszfinomító, sajtolt

szeszélesztő gyára és

tejgazdasága

Kolozsvár, Árpád-út 38.

Magyarországi unitárius vallásközönség jószágigazgatósága.

Pályázat**Gazdatiszti állásokra.**

A Magyarországi Unitárius Egyház Ladamos—Alamori uradalmi gazdaságában.

Pályázatok benyújtandók alólirhoz f. évi december 20-ig

I.

Gazdasági intézői állásra:

Betöltendő 1905. évi május 15-én.

Kivántatik felsőbb gazdasági iskolai végzettség, kellő gyakorlat, számvitelben jártasság, fedhetlen előélet románnyelv bírása és 40 évnél nem idősebb korú legyen a pályázó egyén.

II.

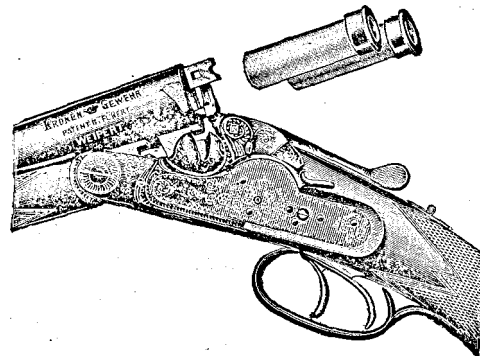
Gazdasági ispáni állásra:

Betöltendő 1905. évi január 1-én.

Kivántatik felsőbb gazdasági iskolai végzettség, némi gyakorlata is legyen és jó szép írása, számvitelben is valami jártassága, — fedhetlen előlete és jó magaviselete kivántatik: román nyelv bírása előnyére válik Pályázó lehet fiatal egyén is!

Fenti mindkét állásra akik pályáznak, forduljanak alólirott jószágigazgatóhoz; lakik Ladamoson (Alsó-Fehérmegye), a hol az évi javadalmazás megtudható.

1432

Szentiványi István.**Korona-fegyver Fükert-féle külön szab. záróval**

szabadalmazva Ausztriában Magyarországon, Németországban, Belgiumban, Franciaországban és Angolországban.

A Korona-fegyver Fükert-féle külön szabad. elzáróval a jelenkor legjobb és legkitűnőbb vadászfegyvere.

Ezen tény bebizonyítására szolgáljon a következő rövid leírás:

Mint a fenti ábra mutatja, a Korona-fegyver zárója nemcsak az eddig ismeretes 3-, 4-, 5-szörös zárral, illetve csapszeggel van megerősítve, hanem az eddig szabadon hagyott csövön is, mely tudvalevőleg a tüzelésnél s különösen füstnélküli löpor használatánál, a legerősebb gáznyomást állja ki, miután azok a cső-kamrában, mint szorosan körülzárt pofadékbán fekszenek.

A fegyvercsövön található toldalékok ezen oldalpofák kivágásaiba erősen benyulnak és meggátolják annak a himbáról való elközdését. Ezen két külön zárvatartóssága oly nagy, hogy az eddigi zárvatot teljesen feltehetően el, melynél jobbat és előnyösebbet el sem lehet képzelni.

A töltés és tüzelés a Korona-fegyvernél a legkényelmesebb és leggyorsabb, mert a zárvat egyszerű nyitása által mindkét zár önmagától feszítődik és biztosítatik és a kilőtt töltények is önműködőleg vettek ki.

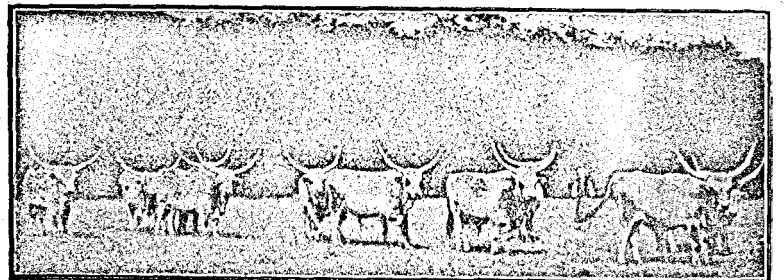
A Korona-fegyver kis külső löpontokkal bír, a melyekről nemcsak könnyen felismerhetjük, hogy melyik cső lövetett ki, hanem kívánat szerint a zárvat kézzel ki- vagy beszoríthatjuk.

Minden Korona-fegyvernél kiváló gond fordítatik a löképessegre.

A Korona-fegyver mint vontcsövű puska, dupla fegyver, hármas stb. is szállítatik. Kimerítő árjegyzéket egy erről, valamint minden más vadászfegyverről és szerszámról, kívánatra ingyen és bérmentve küld a fegyvergyár 1421

G. FÜKERT, Weipert, Erzgebirge, Böhmen.

Kitüntette ő felségeik a magyar király, a szász és szerb király által. — 36 érem.

Keresek megvételre egy darab egyéves, vagy másfél éves Simenthali bikaborjút.**Eladok** ötven darab egy és fél éves prima **Ökör tinót.**

1435

Csontos Miklós

Mezőtőhát (vasuti megállóhely), u. p. és távirda: Mező-Záh.

Egyedüli FERLACHI gyártmány,

mely a bel- és külföldi gyártmányok közti versenyen a legelső díjat nyerte el.

Aranyérem Páris 1900. — 46 remekelés.

Ogris Márcus 1923

fegyvergyár és (prácios) puskaműves

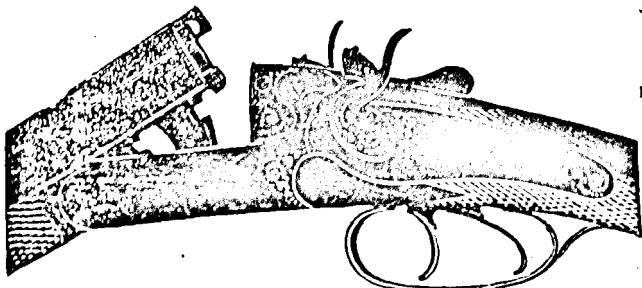
FERLACH (KARINTHIA) szállít elsőrangú bármily rendszerű vadász- és ezéllövő-fegyvereket legjobb és legpontosabb kivitelben **Különlegesség** nagyon könnyű DRILLING-fegyverekben. Súlyuk 28— kilogramm.

Ujdonság: Browning-féle automatikus sorét ismétlő fegyver 225 korona gyári árban.

Magyar árjegyzék kívánatra bérmentve.

Levelezés magyar!

Levelezés magyar!

ERDÉLYI GAZDA

AZ „E. G. E.” TAGJAI INGYEN KAPJÁK.
ELŐF. ÁR: 1 ÉVRE 12 KOR., 1/2 ÉVRE 6 KOR.,
1/4 ÉVRE 3 KOR. EGY SZÁM 24 FILL.

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.
AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET ÉS ERDÉLYRÉSZI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
KOLOZSVÁR, PETŐFI-UTCA 7. SZÁM.
MINDEN KÜLDEMÉNY ODA INTÉZENDŐ.

Az előfizetéseket

kérjük megújítani!

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:

Gazdák szövetsége É. E.	607
Az erdélyrészi tenhészállat-kiállítások tanul- ságai.	608
Miért romlik ez évben feltűnően sok bur- gonya. (Három képpel) <i>Barna Balás.</i>	610
Mi a tanulság az idei nagy szárazságból? <i>Cserháti Sándor.</i>	611
Tejértékesítés Németországban. <i>Báró Malcomes</i> <i>Feromos.</i>	612

Vegyes közlemények:

A kisgazdák talajmivelésn.	612
Piaci és vásári ártudósítások.	612

Jobb
és megbízhatóbb
magdák

nem léteznek, mint a minőket
31 év óta szállít

Mauthner Ödön
cs. és kir. udvari

magkereskedése
Budapest

VII. ker., Rottenbiller-utca 33. sz.
IV. ker. Kossuth-Lajos-utca 4. sz.

ÁRJEGYZÉKEK
ingyen és bérmentve küldetnek.

Gazdák szövetsége.

(É. E.) Folyó hó 9-én tartotta meg a *Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége* évi nagygyűlését. Még nem vagyunk ott, mint Németországban, ahol a gazdák képviselőinek ilyen összegyűlése a gazdák ünnepét jelenti; még nem értük egészen el azt, hogy a magyar közvélemény teljes figyelmét odairányítsa az államnak valóságos törzsökének, a gazdaosztály képviselőinek tanácskozásai iránt; de ha a múlt időbe tekintünk vissza, ha a múlt közönyöségére emlékszünk vissza, akkor lehetetlen az, hogy nagy és üdvös átalakulást ne födözzünk föl máris a magyar közvélemény érdeklődésében és irányában. Bizonyos, hogy a változott viszonyoknak nagy részük van ebben az átalakulásban, kétségtelen, hogy a közgazdasági élet és a társadalmi tevékenység fejlődésének rendjén, el kellett ennek az időnek következnie és el kell jönnie annak a még nagyobb érdeklődés idejének is; de épen hogy ennek a fejlődésnek útjáról nagy akadályok gördültek el, abban tagadhatatlanul nagy része van a Szövetségnek és hogy a további fejlődés egyenesen gyorsuló irányú legyen az tagadhatatlanul legnagyobb hivatása a Szövetségnek. Ennek a tudatnak kellett áthatnia a Szövetség vezetőségét és a nagygyűlésben résztvevő gazdaképviselői tagokat.

A nagygyűlés főadata kétirányú volt. Egyrészt a múlt évi működésről szóló jelentést kellett megbirálnia, másrészt a jövő működés irányelveit kellett kidomborítania. A múlt évi működésről terjedelmes és kimerítő jelentés számol be a nagygyűlésnek. Nemcsak a Szövetség egész egy évi életéről de a benne összefoglalt egyes gazdasági egyesületek tevékenységéről, törekvéseiről és eszközeiről is bőszeges tájékozást nyerünk. És ez kiválóan érdekes lehet mindazoknak, akik Magyarország közgazdasága iránt figyelemmel vannak és akik a magyar közgazdaságban a mezőgazdaságot jelentősége szerint tudják értékelni. Hiszen a gazdasági egyesületek mint társadalmi szervezetek végzik ma a gazdasági termelés fejlesztésében, a szakértelem

terjesztésében és a gazdanép jólétének emelésében a munkának oroszlánrészét és ebben a munkában túlnyomóan a saját erejükre vannak utalva. Az erőttől függ a munkaképesség, a munkától függ az eredmény. Milyen hát a gazdasági egyesületek szellemi és anyagi ereje?

A Szövetség évkönyve ezt is részletesen kimutatja. Hatvannegy, a Szövetségben levő gazdasági egyesület és szövetkezet vagyona 6,302.167.19 K.
összes bevétele 720.038.93 K.
ebből állami segély 110.760.— K.
törvényhatósági segély 47.922.82 K.
a tagok száma 48341

Az évkönyv szerint ebből az 53 gazdasági egyesületre 10,500 korona évi átlagos bevétel esik. Hogy ez az átlagos bevétel nem sok, nem olyan, melylyel a szükséges tevékenységet szükségszerűen ki lehessen terjeszteni és fejleszteni, az bizonyos. De ha azt nézzük, hogy az 53 gazdasági egyesületből 10000 koronán fölüli jövedelme is csak 24-nek van, míg 29-nek azon aluli a jövedelme, akkor igazán megtalálhatjuk magyarázatát annak, hogy egyes országrészekben, egyes vármegyékben az előrehaladás mért olyan lassú, a fejlődés mért olyan nehéz. És azért a nagygyűlés egyik fontos feladata az volt, hogy nyomatékot adjon a szövetségi évi jelentés azon részének, hogy »Legsürgősebb szükség a gazdasági egyesületek ügyeinek végleges rendezése, ami nem történhetik másként, mint az állam útján és a törvényhatóságok hozzájárulásával. Minél tovább késlekedünk a gazdasági egyesületek talpraállításával, annál később következhetik be az ország általános gazdasági és társadalmi föllendülése“ Nem tudjuk, a jelentés az állam támogatására, vagy a törvényhatóságok hozzájárulására helyezi-e a nagyobb súlyt. Mindakettőre szükség van; de véleményünk szerint a *törvényhatóságok* érdeklődésének fölrazása és hozzájárulásának megszerzése az a feladat, melyet a gazdasági egyesületek tagjaik útján a törvényhatóságoknál könnyebben megoldhatnak. Minden törvényhatóságban a gazdák fizetik a legtöbb adót, ők vannak nagy többségben; a legtöbb gazdasági egyesületi tag tagja a törvényhatóság

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete

Bubapest, V. kerület alkotmány-utca 31. szám.

Gabona osztály	Vetőmag osztály.	Gép osztály.
Erőtakarmány osztály.	Gazdasági anyag osztály.	Biztosítási osztály.
Tonyszállat osztály.	Borgazdasági osztály.	Díj szabási osztály.

Alapító: 531.200 korona. Tartalóalap: 220.000 korona. Forgalmi
vissztérítési alap: 81.409 korona. Tagok száma: 1034.

Prospectust ingyen és bérmentve küldünk!

Az 1904. évi őszi és téli

1006

anyag- és gép-árjegyzékünk

megjelent és kívánatra bérmentve és ingyen küldjük.

Egyéb Idény árjegyzékünk a következők:

Tavaszi és őszi mag-árjegyzék. — Tavaszi anyag- és gépárjegyzék. — Tavaszi szőlő és kertmívelési árjegyzék. — Születi és borgazdasági árjegyzék. — Aratási és eséplési árjegyzék.

A szövetkezethez való belépés áldozattal nem jár.

Saját érdekünket mozdítjuk azzal elő. Nyomatványokat szívesen küldünk.

bizottságának: a Szövetség tevékenysége irányuljon hát oda, hogy a gazdasági egyesületek a tevékenységükhöz szükséges törvényhatósági hozzájárulást szívesen és érelyesen igyekezzenek megszerezni.

Magának a Szövetségnek tevékenysége kiterjedt minden országos jelentőségű közgazdasági mozzanatra és általában a következő fontosabb kérdésekkel foglalkozott:

Az alföldi szociális mozgalom. A vasuti sztrájk. A tőzsdereform kérdése. Az 50 kilógrammos tőzsdei jegyzések. Határidős játék az alexandriai tőzsdén. A burgonya tőzsdei árjegyzése. A tőzsdei mérlegelési rendszer reformja. Az OMGÉ gabonaárjegyző irodája. Fővárosi malmok fuziója. Értekezlet a hadsereg-ellátásról. Kereskedelmi szerződéses tárgyalások. Az olasz borvám és vámvisszaélés. Talajmívelő gépek és eszközök vámjá. Kókuszdió-olaj vámjá. A kartellkérdés a kodifikacionális bizottságban. Közgazdasági érdekképviselőnk a külügyi szolgálatban. Berni vasuti egyezmény. Vásárcsarnok 10%-os tarifakedvezménye. A keskenyvágányú vasútak kérdése. A vizimalomtulajdonosok megrendelés-gyűjtései. Engedély nélkül működő malmok ügye. A koronaértékű számítás kötelezővé tétele. Földbirtokkal bíró kisgazdáknak a tényleges katonai szolgálat alól való mentesítése. A czukorkérdés. A czukorrépatermelők és gyárosok közti jogviszony. Szabadraktár az orosz czukor részére. A nem okleveles gazdatisztek ügye. Gazdatiszti gyakorlati szakvizsga. Heremagaukciók. Aranka-irtás. Olcsó marhasó forgalomba hozatala. Állattenyésztési szgyetek szervezése. Állatorvosi közszolgálat államosítása. Depekoráció. Katonai remondalovak vásárlása. Véleményező tanács a lótenyésztési ügyek vezetésével megbízott miniszteri tanácsos mellé. A kivándorlás és bevándorlás kérdése. A fiumei piac éllelmiszterrel való ellátása. Dohánybeváltás méltányossága. Osztrák-Magyar Bank váltóbirálói.

Bizonyára vannak a gazdatársadalomnak még ma is tagjai sőt szervezetei is, melyek a Szövetség valódi hivatásával nincsenek tisztában, melyek közvetlen segítséget várnak tőle, melyek igényt tartanak annak a részletekig hatoló munkásságára. Véleményünk szerint ilyen hivatása ma nem lehet a Szövetségnek. Az ő hivatása az, hogy irányt mutasson a gazdatársadalom tevékenységének, hogy a gazdasági érdekképviselőt teljes kiépítése érdekében dolgozzék, hogy a gazdasági közvélemény kialakulását és egyesítését nagy gazdasági célok érdekében létesítse, hogy szellemi középpontja legyen a magyar agrárpolitikai törekvéseknek és szövetségbe gyűjtse össze a közös cél felé igyekvő erőket. Ez a szövetség valódi hivatása. Ennek a hivatásnak betöltése végett kell, hogy szervezete a legmegfelelőbb, tevékenysége folyton fokozódó legyen.

Az erdélyrészi tenyészállat-kiállítások tanulságai.

— Visszapillantás. —

Tizennyolc esztendő vázlatos történetét ismerttettem meg „Az erdélyrészi tenyészállat-kiállítások tanulságai” címén közreadott cikksorozatban, s habár csupán nagy vonásokkal jelezhettem a történeteket, mégis úgy vélem, hogy az Erdélyi Gazdasági Egylet előbb kiállítási, utóbb kiállítási és állattenyésztési szakosztályának célját, törekvését, buzgalmát és kitartó következetes munkásságát annak eredményével együtt sikerült bemutatnom.

A szakosztály 1882-ben kezdte meg működését; alakulásának történetét, valamint az első tiz év eseményeit dr. Szentkirályi Ákos 1889-ben a szakosztály által kiadott becses művében örökítette meg. E mű első részében a szakosztály alakulásának történetétől kívül annak vagyoni viszonyai, a kiállításra vonatkozó szabályok, a kiállított állatok statisztikája, a díjazott állatok kimutatása és javaslatok foglaltatnak; második részében pedig néhány kiváló ménes, gulya, juh és sertésnyáj van ismertetve. E műben vannak tehát megörökítve az első lépések nyomai és néhány képen fel van tüntetve állattenyésztésünk minden ágazatából egy-két jeles példány. Becses forrásmű ez, melyet azonban, mint a szakosztálynak szintén régi tagja és egyszerű munkása, részint folytatni, részint kiegészíteni óhajtottam a részletekre is kiterjedő ismertetéssel.

Hogy azonban teljes legyen ez az ismertetés, meg kell említenem, hogy az 1886-ik évről közreadott ismertetésem utolsó bekezdésében foglalt azon megjegyzés, hogy „Ezek a bírálókat képezték tehát az alapot” stb. annyiban módosul, hogy csak részemre képezték azok az alapot, mert az első és második tenyészállatkiállításról a „Nemzet” című napilap 1882. évi 23., 25., 27. és 28-ik számaiban, illetőleg a második kiállításról az 1883. évi 243., 244. és 247-ik számaiban dr. Szentkirályi Ákos tollából már jelent meg ismertetés és szakszerű bírálat. Ezekről azonban nekem tudomásom nem volt, amit valóban sajnálék, mert a néhai báró Bánffy Ádám tartalmas és még a mai viszonyokra is nagyon találó első megnyitó beszéde és a dr. Szentkirályi első szakszerű ismertetései nemcsak kiegészítő részét, hanem érdekesség és tartalom tekintetében legértékesebb részét képezték volna a közreadott anyagnak. Ma már nincsen módomban e hiányt másképpen pótolni, mint e tájékoztató megjegyzések közreadása által.

A legnagyobb készséggel teszem ezt és az első kiállítás elnöki megnyitójának bevezető szavait mindjárt ide is tűzöm bokrétnak... Ime:

„Tisztelt gazdaközönség! Gazdálkodásainkban a közlekedési viszonyok könnyebbüléssel napról-napra növekvő konkurrenria; a civilizáció terjedésével folyton növekvő igények, az Amerikával fenntartandó verseny készítenek arra, hogy más nemzetek példájára, azokkal párhuzamban haladva, azok példáját követve, gazdaságainkban földünk jóvedelmét okszerű kezelés mellett a lehető legnagyobb fokra emeljük, ezáltal azon igényeknek megfelelni tudjunk s ezekkel a versenyt fenntarthassuk, intő például szolgáljak, hogy úgy a helyi viszonyok, mint tőlünk független körülmények

számbavételével, gazdaságunk azon ágára fektessük a fősúlyt, a tökéletesítés, nemesítés azon ágára fordítsuk minden igyekezetünket, mely ezt úgy égalji viszonyaink, mint cél-szerűségénél fogva leginkább megfelelnek s ezáltal jóvedelmeink fokozására alkalmasak.” stb. stb.

Ebben a néhány szóban foglaltatik a megkezdett ténykedés indoka és célja s erre kellett a kiállítási szakosztálynak alapítani munka-programját. Erre is alapította és maig meg is tartotta.

Önerején, önkéntes társulás útján lépett akcióba feladatainak megvalósításáért és immár huszonkét esztendő óta teljesíti kötelességét hazarészünk állattenyésztésének fejlesztésére, fokozására és jóvedelmezővé tétele érdekében. E hosszú idő alatt sokszor fordult a gazda-osztályhoz támogatásért és sokszor kérte útmutatásainak, tanácsainak megszívlelését, elfogadását és követését. Kiállításain immár tizennégyszer nyújtott módot a sikerek bemutatására és elismerésére, miáltal fenntartotta és fokozta az érdeklődést az állattenyésztés minden ágának okszerű felkarolására.

Hazarészünk gazdaközönségének egyrésze teljes odaadással működött együtt a szakosztállyal és mint az egyes évek leirt eseményei mutatják, az egymást felváltó kormányok földmivvelésügyi miniszter tagjai is nagy arányokban járultak a nemes törekvések valósításához.

Sok eszme került időnk folytán megvitatás alá és sok olyan kezdeményezés történt, melyeknek megvalósítása által jelentékeny előnyök származtak volna hazarészünk állattenyésztésének ügyére és így közvetve gazda-osztályára is.

A kezdeményezések nagyrésze azonban természerszerűleg olyan volt, melyeknek valószínűsége nem egyedül a szakosztály tevékenységétől, akaratától függött, hanem az összes mérvadó körök együtt működését követelte volna.

Sajnos, hogy ezt az együtt működést nem mindig sikerült biztosítani és emiatt a szakosztály legüdvösebb tervei sokszor hajótörést szenvedtek.

A szakosztály működésének ideje alatt indult meg a kormány akciója az állattenyésztés minden ágának, főképpen pedig a szarvasmarha, juh és baromfitenyésztésnek általánosabb felkarolása és támogatása iránt. A szakosztály és az E. G. E. igazgató-választmányának felterjesztései, javaslatai és kérelmei sokszor felölelték ezeket és az okszerű állattenyésztéssel összefüggő kérdéseket s feltárták a hiányokat őszintén; rámutattak az orvoslás és támogatás módozataira jóakarattal, elfogulatlanul, ámde a vélemények sokszor igen lényeges kérdésekben eltérők voltak a hivatalosak és a hivatottak között. A míg aztán ezen eltérések egyeztetése, áthidalása folyt, addig az ügy sinylett; másrészt pedig hivatalos részről sok kérdésben egészen más álláspontra helyezkedtek és más irányból indultak ki az intézkedések, mint ahogy azt a szakosztály gongolta, javasolta és kérelmezte.

Egyes fontos ügyekben, mint amilyen a fogarasi ménes és a tordai bikatelep megszüntetése ellen irányult mozgalom is volt, sikerült a kérdést helyes útra terelni, de hogy a szakosztály által eredetileg megjelölt célok

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank R. t.

Teljesen befizetett alaptőkéje 1.200.000 korona.

Kolozsvárt, Mátyás- király-tér, 7. sz. saját házában.

Betétkeket előnyös feltételek mellett fogad el könyvecskékre, vagy folyószámlára és azokat felmondás nélkül fizeti vissza.

Váltókat olcsón számítól le.

Előleget ad értékpapírokra és kézi zálogra.

Jelzálogos kölcsönöket nyújt földbirtokokra és kolozsvári házakra. Törlesztés kölcsönöket közvetít a Hazai Takarékpénztár részére.

Árúraktárai (a pályaudvar mellett) olcsón kezelik a betárolt árukat és azokra előleget adnak. Ugyanott kölcsönzések is kaphatók.

Ugyanott a

The Gresham Életbiztosító Társaság Vezérügynöksége.

megis valósulnak-e, az még a jövő kérdése. Forma szerint az történt és úgy történt amit és ahogy a szakosztály véleményezte, de a lényeg a részletes kivitel hálójában fenakadt.

Igy vagyunk sok más kérdésben is, melyeknél majd a jövő alakulása lesz a döntő, hogy kinek volt igaza, amíg azonban ezt a döntést megérleli az idő és felszínre vetik a viszonyok, addig az ügyek magukra hagyva vagy éppen ellenkező irány felé vezetve alakulnak. Ki tudná most megmondani előnyünk-re, vagy hátrányunkra?

Mindezekért tehát ne érje most vád se az egyik, se a másik tényezőt, csak álljanak itt az események a maguk valóságában úgy, mint másíthatatlan tények, bizonyosságul annak, hogy a szakosztály megtette a maga kötelességét, állást foglalt, véleményt nyilvánított legjobb belátása szerint, hogy nézeteit nem tudta érvényre juttatni, annak elháríthatlan akadályai a viszonyokban rejlenek.

Egészen más viszony fejlődik a szakosztály és hazarészünk gazdaközönsége között. Itt minden kérdésben, egészen részletekig menőleg, meg volt és meg van az egyetértés s ez remélhetőleg meg lesz a jövőben is. Pedig ezt az egyetértést is érintették némely fontos kérdések. Igy például a magyar-erdélyi szarvasmarhánál a tenyészirány és a fajtisztaság megállapítása, mely körül hosszasan folyt a harc, de végre is megtörtént a megállapodás és közös egyetértéssel folytattuk tovább munkálkodásunkat.

Ez a munkálkodás pedig határozott irányt követett. A lótenyésztés terén az arabs és lipicai fajták fejlesztése és terjesztése mellett egy erdélyi jellegű kancákból felállított nehezebb félvér ménes felállítását sürgettük és eszközöltük ki, miáltal a szakosztály, az EGE. és hazarészünk lótenyésztő gazdái az erdélyi lótenyésztés jövő alakulására akartak közvetlenül hatást gyakorolni s egyben útmutatást adni arra, hogy aki a fejlődő viszonyokhoz alkalmazkodni akar, aki az erdélyi lótenyésztés régi jó hírnevét öregbíteni és jövedelmezőségét biztosítani akarja: ezen irány felé haladjon és alapanyagát ebből a ménesből törekedjék beszerezni, kiegészíteni, vagy ennek segítségével alakítsa át. Tudomásom szerint ez volt a cél, ez volt a program és ez ma is, hogy aztán ez a ménes úgy van e kezelve, úgy van e fejlesztve, hogy ezt a feladatát hazarészünkben teljesíteni képes legyen, azt itéljék meg a lótenyésztő gazdák.

A szarvasmarhatenyésztés terén abban történt megállapodás, hogy a szakosztály hazarészünkben csak a tisztavérű magyar-erdélyi szürke marha tenyésztését istápolja. Ez az istápolás pedig nemcsak a kiállításokon kiosztott jutalmakból állott, nemcsak abban jutott kifejezésre, hogy a mi utóbbi kiállításainkra kizárólag ebbe a fajta keretébe tartozó szarvasmarhák voltak kiállíthatók, hanem e tenyésztés fejlesztésének minden részletére kiterjedt.

Első sorban említem ezek között a tordai bikanevelő telep fentartása érdekében kifejtett tevékenységet, melynek következménye a kolozsi állami gulya felállítása lett. Ehhez a gulyához is nagy reményeket csatoltunk, a melyek ugyan meg nem valósultak, de jöhetnek idők s bizton reméljük, hogy jönnek is, amikor ez a gulya a hozzá fűzött reményeknek teljesen meg fog felelni és átalakító befolyással lesz népies tenyésztésünkre. A mi célunk itt eredetileg az volt, hogy tisztavérű

erdélyi tehenekből olyan gulya létesíttessék, a melyben az itt már több vidéken kifejlesztett jó tulajdonságok fokozottabb mértékben legyenek meg és tovább fejlesztve átörökíthető fajtulajdonná tétessenek. Ezeknek a jó tulajdonságoknak a kifogástalan testalkat mellett a gyorsabb fejlődésben, a bővebb tejelésben, szóval a többoldalú hasznosításban kellett volna kifejezésre jutni. Tudomásom szerint az első években meg is történtek erre nézve a megfelelő lépések, hogy aztán folytattattak e és eredményre vezettek e, azt nem tudom, de hogy a gulya hazarészünk köztenyésztésére látható befolyással nincsen, arról többször volt alkalmam meggyőződni.

A szakosztály és az E. G. E. közreadott felterjesztéseiből látható, hogy több ízben részletes és indokolt javaslatot terjesztett a kormányhoz a magyar-erdélyi szarvasmarha tenyésztésének hathatósabb felkarolása és istápolása végett. Ellenáramlatok folyton gátlólag hatottak e célnak általánosítására, sőt az utóbbi években már odáig jutottunk, hogy a ki a magyar erdélyi szarvasmarha fentartásának szükségességét hangoztatta, azt egyszerűen lemosolyogták és bizonyos kedvteliséssel húzták meg a halálharangot e fajta felett.

Lehet, hogy a kolozsi gulya is ezt a a közhangulatot színelte az utóbbi időben. De amint fentebb írárom, jöhetnek és jönni is fognak még jobb idők, amikor más hangon beszélünk erről a fajtaról. Ez a várva-várt fordulat pedig ime hamarabb bekövetkezett, mint ahogyan reméltük. Az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület állattenyésztési és állategészségügyi szakosztálya ugyanis sorompóba lépett 1904. november hó 15-én tartott ülésében s olyan határozati javaslatot fogadott el, melynek valószínűsítése esetén, a magyar-erdélyi szarvasmarha tenyésztése újra fellendül és fennmaradása, fejlődése biztosíthatik.

Igaz tehát a régi közmondás: „... ahol legnagyobb a veszély, legközelebb van a segítség is.“ Az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület“ fenti határozata éppen a tizenkettedik órában jött; de jött, mert jönnie kellett, miután ezzel egy nagy botlástól mentette meg a magyar mezőgazdasági politikát és azok mostani irányítóit és vezetőit.

Az itt említett határozati javaslat lényegében a mi régebbi fejterjesztéseinkben foglaltakat juttatja kifejezésre, melyekben egyébként más egyebek is foglaltattak.

Igy elsőként proponáltuk a kerületi állattenyésztési felügyelői állások szervezését, de amint tudom, egészen más működési kört gondoltunk ezek részére, mint a minőt a szervezés rendjén nyertek.

Kiterjesztette továbbá figyelmét a szakosztály a községi apaállatok vizsgálatának és beszerzésének módjaira és e téren törekvése az volt, hogy a községek nagyobb arányu megterhelése nélkül elegendő és megfelelő apaállatokkal láttassanak el, hogy ily módon a köztenyésztés fejlődése biztosíthatassék.

Lépéseket tett a vidéki szarvasmarha díjazások ügyében, a növendék állatok nagymérvű levágása ellen és rámutatott a havasi riskamarha jó tulajdonságaira, proponálván ennek javítását és szükség szerinti istápolását.

A juhtenyésztés fejlesztése körül a községeknek megfelelő kosokkal való ellátásán kívül az erdélyi racka júznak cigájával leendő javításán fáradozott és ezt alkalmas időben és helyen folyton hangoztatta. E mellett a cigájának tiszta vérben való tenyésztését is

propagálta, míg másrészt rámutatván az erdélyi rackánál észlelhető alakulási hibákra, ezeknek okszerű tenyésztés útján kiküszöbölését, eltüntetését útmutatásaival sok helyen eredményesen elősegítette.

A sertésenyésztés terén különösen a hussertés tenyésztésének felkarolására s ennek adott viszonyok között való hasznos voltára mutatott rá, kiállításain azonban hazai mangalicáknak jutott az elismerés, miután ennek tenyésztése a mi gazdasági viszonyaink között ma legindokoltabb és tényleg ebből olyan tenyészeteink vannak, amelyek bárhol feltűnnének és sikeresen versenyeznének.

A baromfitenyésztés érdekeit is minden rendelkezésre álló eszközzel támogatta és az ügy fontosságának tudatában hathatósan szolgált a szakosztály. Már második kiállításán díszes kis pavillonban helyezte el a bemutatott baromfiakat s mindenkor készségesen törekedett arra, hogy kiállításának ez az osztálya ne csak gazdag, hanem tanulságos is legyen. Jutalmakul nemes baromfi törzseket osztott ki s e mellett a pénzbeli jutalmakkal sem fukarkodott.

Ily módon sikerült neki szélesebb körben megismertetni a legjobb fajtaikat, de egyben felkeltette az érdeklődést hazai fajtaink okszerű tenyésztése és javítása iránt is.

Szűk keretbe foglalva ezek jellemzik a szakosztálynak az állattenyésztés érdekében kifejtett tevékenységét. Ezek mellett azonban folyton fáradozott az állatok és állati termékek jobb értékesítésének előmozdítása érdekében is.

Felvetette az erdélyrészi lóvásárok szervezésének kérdését és hosszasan munkálkodott azon, hogy ilyen — az egész erdélyi részekre szóló — lóvásár létesüljön Kolozsváron. Ezt az eszmét ma sem ejtette el és nem rajta mult, hogy eddig még nem valósíthatta meg. Az E. G. E. kebelében szervezte az eladásra szánt állatok és mezőgazdasági termékek nyilvántartását és így közvetíteni óhajtott az értékesítést, egyenes összeköttetést akart létesíteni a termelők és fogyasztók között.

Szövetkezés útján szervezni akarta a baromfi és tojás kivitel s ez irányban a kísérleteket meg is kezdette.

Hogy ezen kétségtelenül hasznos és okszerű törekvései még eddig nem jártak azzal a sikerrel, mely kívánatos volna, szintén nem rajta mult, hanem a mi különleges viszonyainkra és tőke szegénységünkre vezethetők vissza.

A helyes úton haladó közhasznú törekvések azonban, ha nem is vezetnek rövidesen zajos sikerekhez, mégis megtermik a maguk gyümölcsét, ha másban nem, hát abban, hogy az eszmét érlelik és valószínűsítésük útját egyengetik.

Biztos jelek mutatják, hogy a szakosztály közhasznú tevékenységében nem foglankadni s huszonkét évi munkásságának meg lesz a méltó folytatása. A kimondott szó azonban elhangzik és feledésbe megy, az apróbb események és közhasznú törekvések eredményei is elmosódnak idővel, már pedig ha igaz az, hogy a multon épült fel a jelen, akkor annak a multnak kell hogy tanulságai is legyenek.

Ilyen tanulságul szolgálhatnak az egyes események leírásai, vagy az egyes korszakok gazdasági állapotának és állattenyésztésének

Mindennemű, vízben oldható és szavatolt beltartalmú **mütrágyafélék**, ugymint: esontliszt és ásványi **szuperfoszfátok**, valamint a tavaszi vetések trágyázására alkalmas különböző: nitrogén és káli tartalmu szuperfoszfátok és chilisalétrom a legjobb minőségben és a legkedvezőbb feltételek mellett kaphatók a:

Zalathnai Kénkovand-Ipar Részvénytársaságnál

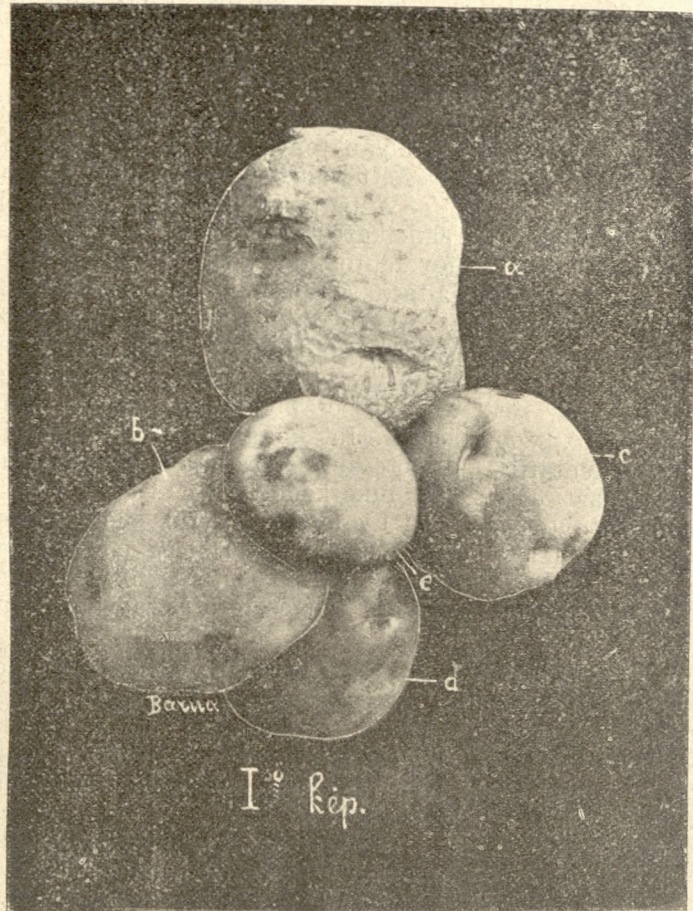
Központi Irodája: BUDAPESTEN, IV. ker., Mária Valéria-u. 7. sz., a hová a rendelések és mindennemű kérézősködések intézendők. Rendeléseket készséggel elfogad és közvetít az Erdélyi Gazda közvetítő osztálya. A gyár árjegyzéke lapunk minden számában található!

ismertetése, különösen pedig egy-egy kiállítás részletes megismertetése. Az egyes évek eseményeinek ismertetése rendjén föltűnhetett mindenkinek, hogy azok a kiállításaink, amelyekről ismertetés vagy bírálat nem jelent meg, elvesztek az utókor számára, tehát gaz-

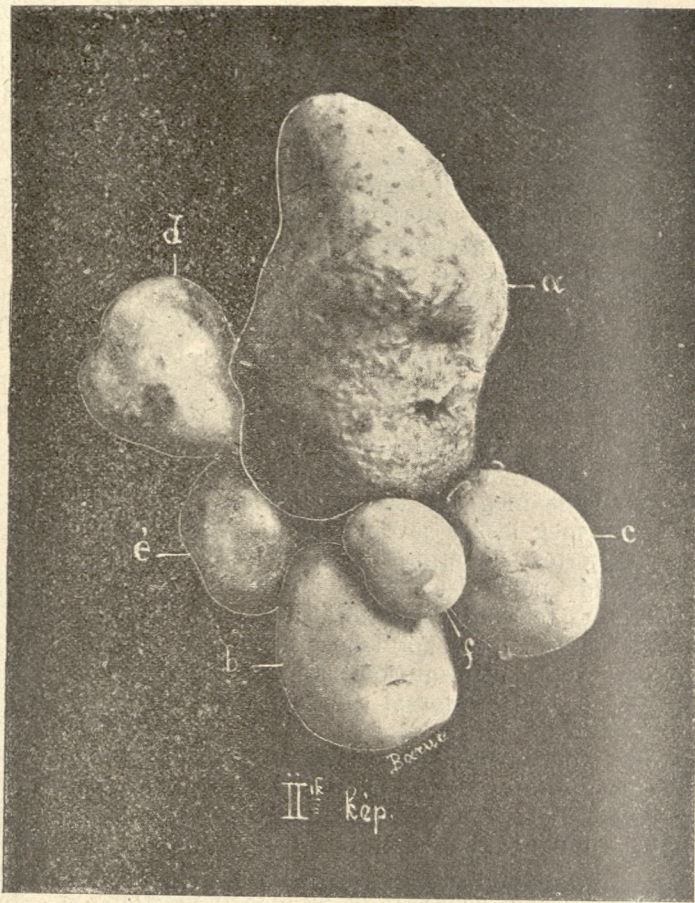
mensen megindult s a már kész gumók kihajtottak. Természetesen a beraktározott keményítője az ilyen gumónak felhasználható az új hajtás képzésére. A mellékelt rajzok fénykép felvételei olyan gumóknak, ahol a már érett (a) gumókból ujjak képződtek (b, c,

csomó uj gumó is s ez adta a termés nagy százalékát, amelyek úgy a későn, mint a közép érésű burgonya féleségeknél a fagy beálltáig természetesen nem értek be.

Ez az abnormalis gumóképződés az első és második esetben a már meglévő gumók

I^o kép.

II° kép.

dasági életünk fejlesztése rendjén csak pillanatnyi benyomásokat idézhetek fel, melyek a másik pillanattól kezdve már vesztek intenzitásukból és hamarosan végkép feledésbe mentek. Ami megmenthető volt a multból, az most már együtt van, a továbbiakról azonban a szakosztálynak kell gondoskodni, mert ha ezt elmulasztja, pillanatnyi sikerei lehetnek ugyan, de a jövő kor számára tőkésíteni nem fog semmit.

(Vége.)

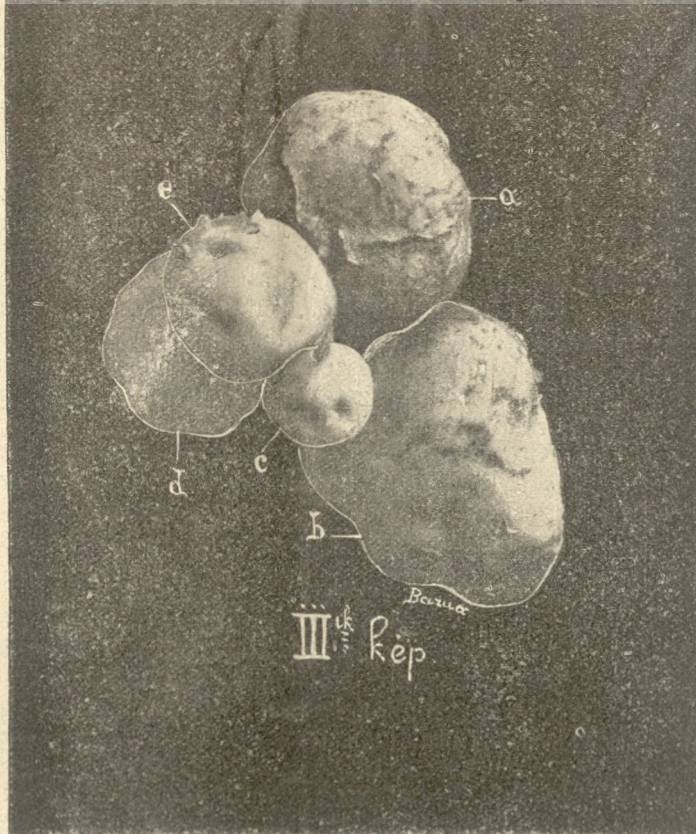
Miért romlik ez évben feltűnően sok burgonya.

A lefolyt évben az abnormalis időjárás a burgonya fejlődését igen hátráltatta s a virágzás idején fellépett szárazság a lombot jórészen tönkretette s az u. n. kényszerérést idézte elő. Az abban az időben csaknem normális nagyságot elért gumók jórészen beértek. (I., II., III-ik kép. a, a, a.)

Ebben az időben köszöntött be az esős idő. Pár hatalmas eső a talajt kellő módon átáztatta, aminek természetes következménye a már-már pusztuló vegetáció újraéledése lett. A leszáradt lombu, de még némi életet tartalmazó szárrészek újra kihajtottak s a burgonyatáblák nagyrésze teljesen kizöldült s a hatalmasan növekedő szárrészek még szept. végén is virágzó ágakat hoztak. Nálunk p. o. olyan féleségek, amelyek normális körülmények között már augusztus hónapban elvirágoznak, most szeptember végén újra virágozni kezdtek.

A talajban a gumóképzés szintén vehe-

Cluj / Central University Library Cluj

III° kép.

d, e, f). Sőt rendkívül sok olyan gumó volt, ahol a már megszűnt növekedés újra megindult s ugyanazon gumó szépen tovább nőtt s így egyik fele teljesen erős parás héjjal van borítva, míg a másik éretten.

Ezekon kívül képződött még egy jó

rovására, illetve azok keményítő tartalmának rendkívüli veszteségével járt.

Ez irányú vizsgálataim a következő eredményt adták:

Prof. Woltman (I. képek), rendkívül magas keményítő tartalmu burgonya, melynek 1903-ik évben átlagos keményítő tartalma 28.3% volt. Ez évben oly nagy mérvű volt az új gumóképzés az esőzés után, hogy a termés 80%-a a szedés alkalmával éretlen. A mint látható, az esőzés után képződött új gumók (b, c, d, e) az az előbbieket (a) nagyságban teljesen megközelítik, a különbség csak az, hogy az esőzés előtti (a) érett, (erős parakéreggel borítva) míg a későbbiek éretlenek.

A keményítő tartalom az esőzés előtti gumókban éppen úgy, mint a későbbiekben, 14%-on alul van. Ennek az az oka, hogy a másodszeri maghajtás alkalmával a már beraktározott keményítő felhasználtatott az új hajtások és gumók képzésére.

Silezia (II. kép), a mult évben volt a keményítő tartalom 27.2%, most szintén 14%-on alul s itt is rendkívül sok éretlen gumó.

Geheimr. Thiel. (III. kép), a mult évben óriási keményítő tartalom (29.1%), az idén 14%-on alul. A gumóképzés itt még érdekesebb, mert az esőzések előtt képződött gumó (a) sokkal kisebb, mint egyik meghajtott rügyéből képződött, éretlen (b) gumó.

Az étkezési burgonyák közül azok, amelyek korán érők (p. o. Carter 8 hetes) a rendszel kisebb hozamot adtak, de új gumóképződést ezeknél nem észleltem; míg az

Legnagyobb választék és legjutányosabb árban kapható.

Divatos **férfi ingek**, alsó-nadrágok, gallérok, kékeltők és finom angol és francia zsebkendők.

Női len és chiffon ingek, bugyigók, szoknyák, háló ingek és kabátok.

Fü és leányka fehérnemű minden nagyságban és minőségben állandó raktár.

Sárga Kristóf

fehérnemű, vászon és szőnyeg nagy raktára

Kolozsvártt, Deák Ferencz-u. 3.

1008

Matrác, paplan, pokróc, valamint mindenféle ágyhuzat szakszerűen készítve, olcsó árban található.

Minden fajtájú és nagyságú szalon, ebédlő és futószőnyeg, gyapjú és csipke függönyök.

Amerika önműködő ablak-roletták egyedüli főraktára.

általános elterjedésnek örvendő „Magnum bonum” rendkívül sok új gumót hozott s a szedés alkalmával a hozam 45–50 százaléka teljesen éretlen.

A fentiekből látható, hogy az idén az elvermelt burgonya-féleségek tulnyomó része éretlen, silány keményítő tartalmu s így ezek nagymértékben fognak romlani.

Az alábbiakban ez irányu vizsgálataim eredményét adom, megjegyezvén azt, hogy a szóban forgó burgonya-féleségek pincében vannak elrakva s így természetesen sokkal megfelelőbb helyen, mintha földben volnának elvermelve.

A rothadás különféle okai közül eddig a következőket találtam:

Bakteriumos rothadás:

Phöbus (14.16%)*; *Bowee* (14% alul); *Prof. Dr. Kühn* (14% alul); *Up to dat* (14% alul); *Juwel* (16.4%); *Gratia* (16.2%); *Major Wissmann* (16.2%); *Clevelandi óriás* (15.6%); *Hercules* (15.6%); *Early Rose* (17.3%); *Royal Kidney* (19.0%); *Preiosa* (16.6%); *Andersen* (14% alul) *Cyanea* (14% alul); *Geh. Thiel* (14% alul); *Óriás sárga* (14% alul); *Achleaf* (14% alul); *Uj Imperator* (14% alul); *Silésia* (14% alul); *Imperator* (17.3%); *Magnum bonum* (14% alul); *Gastold II.* (19.7%); *Funó* (14% alul); *Pannonia* (17.3%).

Phythophthorás rothadás:

Vilmos császár (18.8%), *Császár* (18.4%), *Kék óriás* (14% alul), *Odin* (18.4%), *Achleaf* (14% alul) *Max Eyth* (22.9%), *Imperator* (14% alul), *Primmel* (14% alul), *Kurfürst* (19.0%); *Czarewna* (14% alul); *Peertes* 16.6%, *Magnum bonum* (14% alul), *Prof. Wolthmann* (14% alul), *Geh. Thiel* (14% alul), *Leo* (16.2%), *Gratia* (16.2%) stb.

Elvéve akad fusariumos rothadás is, de ez rendszeren a phythophthorás rothadással együtt lép fel.

Az eddigi vizsgálatok alapján tulnyomó a bakteriumos rothadás s dacára a szorgos válogatásnak, még tavaszig nagy károkat fog okozni.

Ezzel szemben teljesen egészségesek a különféle „kifli” burgonyák, általán a korábban érő sárgahúsú féleségek. A *Zborovi*, *Juliusi szép*, *Reine blanche*, *Carter-féle 8 hetes*, *Pisztráng*, *Szász piros hagyma*, *Kasztellan*, *Edelweiss*, stb.

Itt Erdélyben elősegíti a rothadást még az a körülmény is, hogy a szedés alkalmával sok eső járt s így a gumók sárosak, nedvesek voltak. Igen sok gazda burgonyája került a verembe így s ennek feltétlenül az a következménye, hogy az anélkül is rothadásra hajlandó burgonya még fokozottabb mérvben fog romlani.

A későn érő burgonya-féleségek kiszédésével vártak s még november hónapban is szédtek. Természetesen a korai fagyok ártottak a gumóknak s mivel a gumók egyrésze a fészkekben csaknem a talaj felszínén, illetve az alatt igen gyakran csak 1–2 cm. talajréteggel fedve fekszik, ezek megfagytak s a veremben e miatt is tönkre mennek.

A fentiekben nagy vonásokban adtam az ideai burgonya-rothadás okait s mielőtt cikketem befejezném, pár szóval meg kell emlékeznem az ez idő szerint rendelkezésünkre álló védekezésről is.

A konyhaszükségletre pincékbe elrakott burgonyát már most gondosan válogattassuk át s minden romlásnak indult vagy már megromlott gumót szedjük ki. Az egészségeseket

* A zárjelben levő szám a szedés alkalmával talált átlagos keményítő-tartalmat jelzi.

a pince másik helyén rakjuk csomóba. Ha van elég hely, akkor lehetőleg ne csináljunk nagy halmot, hanem 50–60 cm. vastagon teressük el. Nedves pincékben jó, ha a halmok alá kevés homokot teszünk.

Ha a hőmérséklet fagypontra felé emelkedik vagy 1–2° C. hidegebb nincsen, a vermet bontassuk fel s válogattassuk át a burgonyát. Így az eddig már bizonyára nagymennyiségű romlott burgonya a veremből kikerülve, nem veszélyezteti az egészségeseket.

Lehetőleg kerüljük azt a rossz szokást, hogy a vermek alját és falait, vagy a földfelett vermet burgonyánál a kupacokat előbb szalmával, aztán földdel fedjük be. Ez határozottan nem előnyös, sőt káros, mert amint azt a gyakorlati tapasztalatok igazolták, így vermelve a burgonya először rendkívül megcsirázik s másodsor nagyobb mérvben romlik.

Jó vastag földréteg biztos védelmet nyújt s ha a tapasztalat szerint nagy hidegek járnak s nem biznánk benne, hogy nem-e fagy meg az elvermelt burgonyánk, akkor a kupacokra tegyünk 20–25 cm. földréteget s ezt fedjük be vékonyan szalmával s aztán a szalma fölé ismét 30 cm. földréteget. Így aztán nem kell félnünk a fagytól, mert ez a fedésmód biztosan véd a legnagyobb hidegekben is.

Barna Balázs.

Mi a tanulság az ideai nagy szárazságból?

Az O. M. G. E. földmivelésügyi és növénytermesztési szakosztályának múlt hó 29-én tartott ülésén *Cserháti Sándor* érdekes előadást tartott, melyből közöljük az alábbi részleteket, melyek az erdélyi viszonyok közt is figyelemreméltók:

Vége felé jár az esztendő. A magyar gazdaközönségnek nincs oka bankszűkületre, mert egyike volt a rosszabb esztendőeknek. Nem mindenütt az egész országban egyformán volt rossz, a különbség azonban csak az, hogy egyik helyen rossz, a másikon rosszabb volt. Emlékezetes marad az esztendő a hosszantartó szárazságról, melyet legjobban megsínyelt az Alföld és Erdély. Itt már tavasszal kezdődött a szárazság és tartott júniusig, míg az ország nyugati részében júniusig kedvező időjárás volt, csak június hó második felétől, július elejétől kezdődött a szárazság, mely — eltekintve egyes kivételes helyeket — az egész országra kiterjedt és tartott a nyugati megyékben augusztus végéig, az Alföldön majd egész októberig. A szárazság tett tehát nagy kárt az idén, melynek eredménye kevés takarmány, gyenge tengeri, burgonya és részben cserkely répatermés. A gabonatermesztés országunk közepes volt; az őszi jobban, a tavaszi gyengébben.

Jövedelmező állattenyésztés és tartás elegendő takarmány nélkül el se képzelhető, mert az életben tartó takarmányon átteleltetett állat nemcsak hasznot, nem ad, hanem gyengébb, satnyább ivadékot szolgáltat úgy, hogy egy kedvezőtlen esztendő éveken át érezteti hátrányos hatását.

Hazai gazdaságaink legnagyobb részének ez a hibája, hogy nem termeszt elegendő takarmányt, azaz csak annyit, amennyi elegendő ahhoz, hogy jó esztendőben túrhatóon kitelletthessen. Amint azonban száraz a tavasz és a nyár, vagy korán szorul az állat istállóra vagy későn tavaszodik ki, előáll hol kisebb, hol nagyobb mértékben a takarmányhiány. Ez okból van akárhány gazda abban a véle-

ményben, hogy az oly szélsőséges klímájú országba, mint amilyen hazánk, az intenzív állattenyésztés nem való, vagy legalább azon részbe nem, ahol a szárazság gyakrabban fordul elő. Ez a nézet teljesen téves; lehet nálunk bárhol is intenzív állattartást folytatni, ha az egyébként jövedelmezőnek mutatkozik, csak figyelembe kell venni a szélsőséges klímát és annyi takarmányt kell teremteni, mint a mennyi az állatok hasznothajtó takarmányozásához szükséges, hogy egy része tartaléknak legyen megtartható és ezzel legyen pótolható a gyengébb takarmánytermésű éveken mutató hiány.

Hogy ez a gyakorlatban keresztülvihető és pedig legtöbbször anélkül, hogy takarmánytermesztésre az eddiginél nagyobb terület fordították, arra éppen az ideai év szolgáltat bizonyítékot.

Más esztendőben, amikor a zabosbükköny, lóhere, lucerna, csalamádé jól sikerült, mikor a rétek túrható termést adnak, ugyan ki gondol arra, hogy ősszel is természetesen takarmányt, hogy a zöldtakarmányozást minél hosszabb időre kinyújtsa. Az idén megtették sokan és elég jó eredménnyel. Ugyan hány helyen természetesen hazánkban eddig mustárt takarmányozásra? Az idén sok helyütt vetettek mustárt és úgy tudom, jó eredménnyel. Nagy előny az a gazdaságra, ha későn kell a szénához nyúlni és november közepéig jóminőségű zöldtakarmánnyal etetheti állatait, amit meg lehetett tenni az idén, meg lehet azt tenni máskor is. Ha augusztus végén, szeptember elején már eléggé nyirkos a talaj és egy táblát bevetünk mustárral, október közepén már etethetjük azt, s ha csak nagyon korán be nem áll a tél, az illető táblának még megadhatjuk az őszi szántást.

Tavaszi borsó és őszi árpakeverék, nyár vége felé elvetve, október-november hónapban jóminőségű zöldtakarmányhoz juttatja a gazdaságot. A borsó töve télen át kifagy, az őszi árpa tavasszal még egy takarmánytermést ad, vagy meghagyható magnak. Amint nagy előny a gazdaságra, ha sokáig etethet zöldtakarmányt, éppen olyan, sőt talán még nagyobb előny, ha tavasszal korán kezdheti meg a zöldtakarmány-érettetést, hogy a szálas takarmányból minél többet tehessen el tartaléknak a következő télre. Rozs, rozs és repce, őszi borsó, bükköny és rozskeverék, szősös bükköny rozsszal keverve, biborhere termesztése igen sokat segíthet tekintetben, miután pedig ezen takarmányfélék május hóban lekerülnek, utánuk csalamádé, mohar, esetleg korán érő tengeri biztosan természetesen lehet a takarmánykészletet növelni anélkül, hogy egyéb termények termesztését szűkebb térre kellene redukálni.

Igen jelentékenyen megnövelhetjük a szálas takarmánykészletet, ha a rétek termését nagyobbá tesszük. A rét ápolása, trágyázása, felülvetése legtöbb helyütt ismeretlen valami. Az orsz. m. kir. növénytermesztési kísérleti állomás kimutatta, hogy kálfoszfatrágyával, esetleg csak foszforsav-trágyával a széna termése tetemesen fokozható, minősége megjavítható és mégis nagyon ritka gazdaság az, ahol a rét műtrágyát látna, egyéb trágyafélékből pedig még kevésbé van része. Már pedig, hogy még oly száraz esztendőben is, mint a milyen az ideai volt, lehet a műtrágyával a rétek termőképességét fokozni; bizonyítják e növénytermesztési állomásnak ezidei kísérletei, melyek azon célból végeztek, hogy megtudjuk: vajjon a kálfoszfaton kívül adott

Szőlők rigolozását gözekével

70–80 cm. mélyen, jutányos árban elvállalja s a jövő évi munkára is előjegyzéseket már most elfogad

Timár János, Maros-Szent-Királyt.

chilisalétrom hasznóhajtólag alkalmazható a réten.

A kísérletre egy három magyar holdas parcella szolgált, az első trágyázatlan maradt, a második 150 kg Thomassalakkal és 50 kg. 40%-os kálitrágyával, a harmadik ugyanezekkel, de ezenkívül még 35 kg. chilisalétrommal trágyázott meg. E kísérlet 35 gazdaságban hajtatott végre, e sorok írásáig beérkezett 29 hasznavehető jelentés; ezek közül kettőben a trágyázás nem idézett elő terméstudbletet, a többiben volt az:

a kálifoszfátos parcellán: 96, 122, 133, 133, 162, 184, 261, 245, 447, 600, 602, 647, 651, 930, 933 kg;

a kálifoszfáttal és chilisalétrommal megtrágyázott parcellán: 41, 231, 253, 313, 305, 400, 507, 520, 688, 831, 838, 933, 959, 968 és 1280 kg. Miután pedig a kálifoszfát hatása a kísérletek jelentékeny részében a műtrágyázás jövedelmezően fokozta a termést. Talán az idej rossz takarmánytermés mégis csak ráviszi a gazdákat, hogy az eddiginél több gondot fordítsanak a rétekre, s ha a gondosabb ápolás, trágyázás stb. folytán előálló terméstudbletet tartalékol használják, mindjárt nem lesz takarmány szükség, ha egy kissé szárazabb év következik.

A szemes termények közül a tengeri sinylette meg a szárazságot leginkább, amennyiben legtöbb helyütt csak gyenge termést adott, de akárhány helyütt egyáltalában nem termelt semmit. Azonban a termésben való különbség nem megyék vagy vidékek szerint, hanem ugyanazon határban is igen nagy mértékben változott. Akárhányszor láttam az idén az Alföldön két szomszédos tengeritáblát, melyek közül az egyik tűrhető vagy közepes termésre kilátást nyújtó volt, a másik pedig úgy nézett ki, mintha nem is tengerit, hanem hagymát vetettek volna, se cimere, se csöve nem volt, hanem az összesodródott levelei oly kékes zöldszínek voltak, mint a hagymáé. Ahol utána jártam a dolognak, hogy mi idézte elő a különbséget, mindenütt csak azt a feleletet nyertem: az a jobban álló tengeri őszi szántásba került és idejében lett elvetve.

Az őszi, különösen pedig a mélyítő szántás nagy haszna a mi száraz klímánk alatt talán még egy évben se mutatkozott oly szembeötlően, mint az idén; reméljük, hogy azok a gazdák, akik sem szónak, sem betűnek nem hittek eddig, talán hisznek szemeiknek, s ha megérjük azt, hogy rithaságszámba megy majd a tél beálltáig föl nem tört tarló, hogy a tavaszi vetőmag legnagyobb része őszi szántásba kerül, akkor uzsorakamattal megtérül az a kár, amit az idej szárazság okozott.

Azon sokszor hallható ellenvetés, hogy kevés az iga, nem győzi a munkát, ezért lehet a tavasziak alá szántóföldet őszzsel elkészíteni, ma már nem vehető komolyan, mert gőzekéhez a legtöbb gazda hozzájuthat, a nagyobb birtokos vétel, a közép- és kisbirtokos bérlet, vagy ami még jobb, szövetkezés útján.

A tapasztalat kétséget kizárólag beigazolta az őszi és a mélymivelés hasznát; nem lehet eléggé ajánlani a magyar gazdaközönségnek, hogy erre minél nagyobb figyelmet fordítson, mert határozottan merem állítani, hogy *amint eddig, úgy a jövőben is a talaj okszerű művelése volt és lesz a leghathatóbb, a legbiztosabb védekezési mód a szárazság ellen.*

Tejértékestés Németországban.

Amilyen különböző az egyes fejőstehen után nyert évi tej- és vajmennyiség, s az ebből vont haszon, éppen olyan eltérő az egyes tejgazdaságok jövedelmezősége is.

A már említett poppelsdorfi kísérletek szerint a pénzbeli eredmény, évenként 1000 kg. élő súlyra számítva, az alsórajnavidéki viszonylag legjobban és a glani, viszonylag legrosszabb fajta között 701 márka; míg a legjobb és legrosszabb tehén között 2150 márka különbözetet mutatott.

És ugyancsak ezen, valamint a köingsbergi gazdasági akadémia kísérleti gazdaságában dr Backhaus tanár által végzett takarmányozási kísérletek, továbbá a takarmány felhasználási képesség nagy ingadozásait is kimutatták és beigazolták egyrészt, hogy minél nagyobb volt az erőtakarmány adagolása, annál nagyobb volt azon állatok száma, melyek gazdaságilag negatív eredményt szolgáltattak, míg viszont másrészt egyes kiváló egyedek az igen gazdag takarmányozást is még jövedelmezőbbé tették és más állatokkal szemben háromszorta nagyobb tejjel, sőt ötszörte akkora vajhozattal hálálták meg, minélfogva az erősebb takarmányozás némelykor gazdasági pazarlást; máskor magas jövedelmezőséget jelent.

Ezen körülmények fejtik meg a tejelőmarha tartásának gazdasági eredményében észlelt jelentékeny eltéréseket. Mely tapasztalatok az államot, a gazdasági egyesületeket és a tenyésztőket egyaránt arra ösztönzik, hogy csak olyan állatok használásának tenyésztésére, amelyek tulajdonsága lehető biztosítékot nyújt az iránt, hogy az általuk képviselt befektetés s a reá fordított költség és munka megfelelő kamatozást fog szolgáltatni. Ennek elérése azonban tökéletesen csak úgy lehetséges, ha a tejelőmarhaállomány állandó felügyelet alá helyeztetik, annak tejelése, a tej zsirtartalma s a takarmány felhasználása, folytonos ellenőrzés és könyvileg feljegyzés tárgyává tétetik. De manapság aránylag még csak kevés gazda van abban a helyzetben, hogy tejgazdasága jövedelmezőségének ezen alapvető feltételeit teljesíteni képes volna; a miért újabban mozgalom indult a tejelőmarha képességének kipuhatólását szolgáló dán minta szerinti ellenőrző egyletek (Control Vereine) meghonosítására.

Ezen ellenőrző egyletek olyan szövetkezetek, melyekben egy kisebb körzet, egy vagy legfeljebb két község gazdái egyesülnek a végett, hogy közösen alkalmazzák szakközeg által marhaállományuk tejelőkéességét állandóan felügyeltesék. Az ellenőrzés kiterjed a tejelés mennyiségének és a tej zsirtartalmának, valamint a takarmányozás módjának és értékesítésének, rendszerint kéthetenkénti megállapítására. Ilyen ellenőrző egyletek Schleswig-Holsteinban már évek óta működnek, újabban pedig a Rajna vidékén és Németország egyéb, tejgazdaságilag erősebb részeiben is életre kezdenek kelni s az ifjabb falusi gazdák sorából kikerülő szakközegek nagyobb számban való kiképeztetésével, azok mind nagyobb elterjedésére számítanak. E mozgalom támogatására és helyes irányba való terelésére a «Deutsche Landwirtschafts-Gesellschaft» legújabb 1000 márkás jutalomdíjakat is tűzött ki.

A tejelőmarha képesség szerinti kiválasztásán és megfelelő gazdaságos takarmányozásának általánosításán kívül a tejszövetkezetek elterjedtségénél fogva ezek nagyságát és az ezzel összefüggő üzemi képességét tekintik a tejgazdaság jövedelmezőségét befolyásoló egyik fontos tényezőnek. Mert minél nagyobb valamely tejszövetkezet; annál inkább képes a legtökéletesebb technikai berendezés beszerzésére és a legjobban iskolázott személyzet megfelelő díjazására. Már pedig, minél tökéletesebb az üzem, annál jobb és finomabb az előállított tejtermékek minősége és annál biztosabb és magasabb ezek értékesítése; valamint hogy minél nagyobb a feldolgozandó tej mennyisége, annál inkább oszlanak meg az üzem költségei és annál kedvezőbbé alakul a bevétel és kiadás közötti arány.

Németországban a viszonyok határozottan kedvezőtlenebbek, mint az e tekintetben jóval fejlettebb Dániában és Hollandiában. A vajat készítő egy-egy tejszövetkezet által naponként feldolgozandó tej mennyisége itten ugyanis átlagosan alig tesz ki többet 3000 liternél s egyes tartományokban a 2500 liter sem éri el, míg Dániában már a legkisebb szövetkezetek is legalább 4000 liter dolgoznak fel; Hollandiában pedig a napi átlag 10,000 liter körül jár, miután ott több olyan szövetkezet van, mely 20,000 liter tejet dolgozik fel naponként, s az ország azon részeiben is, hol a kisebb szövetkezetek vannak túlsúlyban, 4500 liter az átlagos napi tejmennyiség.

Baró Malcomes Jeromos.

(Vége következik.)

VEGYES-KÖZLEMÉNYEK.

A kisgazdák talajművelése.

A mulni készülő esztendő a sok nélkülözés mellett nagy, fontos tapasztalatokat érlelt meg. Jól mondja a közmondás: „sokra megtanít a szükség.” Megtanít, de csak akkor, ha van kit tanítani. A mi népünknek pedig egy nagy hibája van, nem akar tanulni. A mezőgazdasági kultúra rohamos lépésekkel megy előre minden téren. Az uradalmak többsége nem is zárkózik el a modern gazdálkodás elől, de a nép eddig a legtöbb helyen mozdulatlan. Nem lehet ugyan kívánni, hogy a kisgazdák oly rohamosan haladjanak a korral, mint azt némely uradalmak teszik. A falusi kisgazdának műtrágyáról beszélni most még nem időszerű. De vannak egyes elemibb követelményei a gazdálkodásnak, melyeket kivétel nélkül mindenki megtehet, még három nyomású rendszerrel gazdálkodó kisgazda is.

A haladás első alapfeltétele a jó talajművelés. Milyen nagy változást jelentene már a nép gazdasági életében, ha nem zörögne a tarló még most is buzaföldeken. Az idej nagy szárazság jelei már tavaly őszzsel mutatkoztak. Láttam akkor egy kisgazdát, aki nagy bajjal bár, de felszántotta búza-tarlóját. Az idej tavasz folytatása volt a tavalyi száraz őszznek s midőn ismét abban a faluban jártam május közepe felé, a tarló még mindig zizegve panaszkodott abban a fordulóban, a hova az idén kukoricát kellett volna vetni. A szomszéd dűlőben, hol őszzsel szántottak, már szépen kelt a kukorica. Ha ez a nép látni tudna, nem kellene egy szót sem vesztegetnünk erre a kérdésre. Beszélne a rögök. Elmondaná az őszi szántás hasznát az a darab föld, elbeszelné az a kisujnyi vastag tengeri szár, mely alig nőtt 30—40 cm. magasra s már kivergőzött, míg mellette alig néhány lépésnyire a másik megküzdött a szárazsággal.

Három fordulóra osztott határnál legelőnek marad a tarló. Láttam ez évben is, mint tengett a juh és szarvasmarha a kopasz tarlón, pedig szeptemberben volt esőben részünk. És láttam gazdaságokat, hol a tarlótántás után oly dűsan hajtott az elhullott gyom és gabonamag, hogy kaszált is egyszer rajta az élelmes gazda s október elején újra volt legelője. Ime a takarmány szükség egyik mentő eszköze. Nem állítom ugyan, hogy mindenütt így lett volna s hiba is, hogy a gabona kipergetése oly nagy arányokat öltött az illető gazdaságban, de hogy különb legelőt adott volna a felszántott tarló, azt vitatni talán senki sem fogja.

Két fontos talajmunkát csupán legkövetlenebb hasznukra utalva mutattam itt be. Ezeket hanyagolja el a mi erdélyi népünk olyan helyeken is, hol a kövér, humuszdús talaj nagyon meghálálná azokat. Nem az igaállat hiánya az oka — nagyon sok helyen — annak, hogy ez így van, pedig nagyon sokan ezzel szeretnek védekezni. Az igaz, hogy két tehénnel dolgozó kisgazda van elég Erdélyben, de két jó magyar tehén meg bir művelni 6—8 holdat tisztességesen. A kinek pedig ennél több van, rendesen nagyobb erővel is dolgozik.

Népünk rossz gazdálkodásának legfőbb oka a hanyagság. Hanyagság a nép részéről. Uradalmi tisztjeinknek nem kellene megelégedniük azzal, hogy saját boldogulásukat a jobb gazdálkodással előmozdítsák, hanem gondolni kellene a kisgazdák érdekeire felkarolásával is. Nem kívánunk nagy dolgokat, csak néhány jó szót kell a népnek, nem hatalmas orációk. Annyit sonki sem érintkeznek a néppel, mint éppen a gazdatiszt. Pár szóval fel lehet világosítani munkaközben is a mi értelmes magyarunkat, különösen ha szemmel látható példákra hivatkozunk s minék sajnálni ezt a néhány jó szót. Annyi sok hangzatos jelszó között, miért ne csoportosulna a művelt gazdaközönség a tán kevésbé hangzatos jelszó alá: Ne csak dolgozz, de tanítsd a népet!

András.

Erdélyrészi piaci ártudósítások.

A jelentés		Búza I. rendű	Búza II. rendű	Rozs	Árpa	Zab	Török-búza	Tej 1 liter	Vaj 1 klgr.	Tojás 5 darab	Réti széna q.	Őszi szalma 1 szekér	Tavaszi szalma 1 szekér	Lóhere-mag q-ként	Lucerna-mag q-ként	Tűzifa 1 köbméter	Marha hús 1 kiló	Asztali bor Hl.
helye	napja	m é t e r m á z s á n k é n t																
k o r o n á k b a n																		
Brassó	XII. 1.	20.89	20.63	15.89	13.44	14.40	15.77	-20	3.10	-35	6.90	4.-				4.80	-96	90.-
Beszterce	XI. 30.	18.-	17.-	16.-	16.50	13.50	17.-	-30	2.-	-50	10.-	8.-	5.-	132-134	134	7.-	-72	80.-
Derecske	XII. 1.	19.-	17.50	16.-	14.-	14.-	17.-	-16	1.-	-40	8.-	-	-	-	-	7.50	-52	24.-
Dicsőszentmárton	XI. 30.	18.-	15.-	15.-	14.-	13.-	18.-	-	-	-	8.-	5.-	-	-	-	5.-	-80	-
Fogarás		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gyulafehérvár		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hátszeg	XI. 28.	18.-	16.-	14.-	-	19.-	10.-	-20	2.-	-25	9.-	4.-		200	180	4.20	-72	24.-
Kézdivásárhely	XI. 30.	20.54	19.94	14.10	11.69	11.52	16.86	-16	2.50	-35	7.-	-		160	180	-	-88	-
Kolozsvár	XII. 1.	19.60	18.-	15.80	-	13.-	16.80	-	-	-	22.-	6.-		-	-	6.30	-96	-
Dés	XII. 6.	18.-	17.-	16.-	17.-	13.-	18.-	-	-	-	9.-	5.50		-	-	4.-	-76	76.88
Nagy-Szeben	XII. 6.	19.02	18.58	15.52	15.-	12.30	17.89	-22	2.-	-40	8.-	-		-	-	6.-	-	50.60
Sepsiszentgyörgy	XI. 14.	19.20	17.80	14.80	12.40	11.40	16.80	-24	-	-30	14.-	6.-		-	-	14.-	-	-
Szamosujvár	XI. 30.	20.-	19.-	16.-	15.-	14.-	16.-	-24	1.60	-20	8.-	4.-		160	140	4.40	-80	60.-
Szász Sebes	XI. 3.	19.50	17.-	16.40	-	14.40	16.90	-	-	-	10.-	-		-	-	5.-	80	-
Szászváros		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		-	-	-	-	-
Székelykeresztúr	XI. 29.	18.50	15.-	14.50	-	14.-	19.-	-24	1.60	-35	8.-	5.-		-	-	-	-80	60.-
Torda		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		-	-	-	-	-
Vajda-Hunyad	XI. 30.	29.-	18.-	14.-	-	16.-	16.-	-24	2.-	-35	10.-	-		-	-	-	-80	-

— **Két kinevezés.** Őfelsége a király múlt hó 27-i kelettel a földmivelésügyi minisztérium két kitűnő főtitkárját nevezte ki osztálytanácsossá. Az egyik *dr. Szomjas Lajos*, akinek régi érdemeit, kipróbált tudását és buzgalmát jutalmazza ez a kinevezés. A magunk részéről is igaz szívvel gratulálunk a minisztérium földmivelési ügyosztálya vezetőjének, ki, mint a miniszter kiküldötte hazarésünk gyűlésein, anketjein, székelységi-komló természetű, kísérletezési, kiscgazda segítő ügyekben jelentős mérvben vette ki részét.

A másik *dr. Szántó Menyhért*, a ki mint a mezőgazdasági statisztikai ügyosztály h. vezetője ebben a felelősségteljes és nehéz állásban szerzett, ma még alig megbecsülhető nagy érdemeket.

— **Kinevezések.** A m. kir. földmivelésügyi miniszter *dr. Hampel Antal* segédtitkárát és *dr. Ferdinándy Bertalan* titkári címmel felruházott segédtitkárát miniszteri titkárokká, *dr. Barthos Tivadar* segédtitkári címmel és jelleggel felruházott fogalmazót, *dr. Kövess György* és *dr. Ivády Béla* fogalmazókat miniszteri segédtitkárokká; *dr. ifj. Unger Alajos* fogalmazói címmel és jelleggel felruházott segédfogalmazót, *dr. Lakner Ferenc* és *Bredl Sándor* segédfogalmazókat miniszteri fogalmazókká; *dr. Lengyel Zsolt*, *dr. Heller Farkas Henrik*, *dr. Szandner Ernő*, *dr. Sárváry Béla*, *dr. Mayer Károly* és *dr. Gally Kálmán* fizetéstelen segédfogalmazókat valóságos miniszteri segédfogalmazókká nevezte ki.

— **A kender- és lentermesztés érdekében.** *Tallian* földmivelésügyi miniszter elrendelte, hogy a tél folyamán azokon a helyeken, ahol a len- és kendertermesztés indokolt, a megbízott szaktanár s e téren kiváló szakemberek népszerű tanításokat rendezzenek és a kiscgazdákat a természet minden fogásáról oktassák ki. Ugyancsak a természetis föllendítésére 10 vagon eredeti rigai lenvetőmagot szereztek be, melynek szétosztási módzatairól legközelebb értesül a gazdaközönség.

— **Vadászatunk föllendítése.** *Tallian* Béla földmivelésügyi miniszter elhatározta, hogy a vadászatról és a madarak védelméről szóló törvényt revízió alá véteti. A hasznos vadak tömeges összefogásának és külföldre szállításának megakadályozására, nemkülönben a vadfőlölség minél kedvezőbb értékesítésére a belügyi, igazságügyi és kereskedelemügyi miniszterrel egyetértőleg rendeltetést adott ki, mely a hasznos vadaknak és hasznos szárnyas vadak tojásainak külföldre szállítását egyöntetűen szabályozza. Ezen rendelet alap-

ján több vadásban gazdagabb vidéken megengedtetett, hogy bizonyos meghatározott számú vadfőlölséget befoghasson s azokat élő állapotban kedvezőbb értékesíthesse. Több ezer tenyésznyúl szállított az évben is Németországba, Ausztriába a vadállomány felrészítése végett, amely vadkivétel a vadászterület-tulajdonosoknak tetemes jövedelmet biztosít és így közzgazdaságilag is előnyös. Tárnyalások folynak az érdekelt miniszteriumokkal a volt urbéresek és közpirtokosságok vadászati jogának bérbeadására, végül *Tallian* földmivelésügyi miniszter a kincstári vadászterületek bérbeadására új szabályzatot dolgoztatott ki, melynek jótékony hatása már is jelenkezik: a kincstári vadászterületek bérösszegei a földmivelésügyi kormányzat tekintélyes bevételeit képezik.

— **Ingyen facsemeték.** Kopár, futóhomokos és vízmosásos területek erdősítésére ingyen adományozott facsemetéknek mérsékelt kisczedési, csomagolási és vasúti szállítási költségeit rendszerint a folyamodók viselik. A földmivelésügyi miniszter újabb intézkedése folytán — azoknál a kisbirtokosoknál, akiknek ez a költség aránytalan megterhelést okozna — a ker. erdőfelügyelők előterjesztésére az állam fedezi ezeket a költségeket is. A kedvezmények igénybevételeért minden év december végéig kell az illetékes erdőfelügyelőségek útján folyamodni. A csemeték kiutalványozásáról pedig a rá következő év február-március havában értesítik a kedvezményt igénybe venni akarókat.

— **Szállítási kedvezmény sertésekre.** Az OMGE. nem régiben azt kérte a kereskedelemügyi miniszterrel, hogy teletelés, illetőleg makoltatás végett küldött sertésszállítmányokra terjessze ki szintén a szarvasmarhák és juhokra. továbbá lovakra engedélyezett szállítási kedvezményt *Hieronimi* miniszter most tudatta az OMGE-vel, hogy a viteldij-kedvezménynek sertésekre vonatkozó ugyanily módon való általalakitást nem tartja indokoltnak, mert a makoltatás csupán egyes vidékekre szorítkozik s azért azt nem is helyezi kilátásba, hajlandó azonban mindazon esetekben, a mikor a sertéseket az említett okból szállítják egyik vidékről a másikra az érdekeltek esetről-esetre való kérelmére 30 százalékos díjmérséklést engedélyezni az M. Á. V. vonalain. Az igazolási eljárás itt is ugyanolyan mint a többi szállítási kedvezmények igénybevételeinél.

— **Hirdetmény.** A m. kir. földmivelésügyi Miniszter úr Ó Nagyméltóságának 100722—1904. VII. 1. szám alatt kiadott rendelete következtében alólírott városi Tanács az 1894 évi XII. t.-cz. alapján a gyümölcsfákat pusztító rovarok irtása céljából felhívja a gyü-

mölcsfa tenyészőket, hogy gyümölcsfaikat a hernyófészkektől, lepketojásoktól, vértetűtől, valamint a darázs fészkektől 1905. évi márczius hó végéig annál inkább tisztítsák meg, mivel annak elmulasztása esetén a tisztítást, illetőleg a fent elsorolt rovarok kiirtását a városi tanács közigazgatási végrehajtás útján az illető tenyésző költségén fogja elvégeztetni és ezenkívül a mulasztó az 1894. évi XII. t.-cz. 52. §-ába ütköző mezőrendőri kihágás elkövetése miatt 100 koronáig terjedhető pénzbírsággal büntetettik. Minthogy pedig számos jel mutat arra, hogy a jövő év tavaszán a kártékony rovarok nagyobb számban fognak fellépni, tanácsunk figyelmezteti a gyümölcsfa tenyészőket, hogy a rovarok kiirtása céljából tett tisztítások megtörténtéről hatósági úton fog magának meggyőződést szerezni. A védekezési eljárásnak előfeltétele az irtási móhozatok ismerete, ennél fogva Tanácsunk egyidejűleg utasította a kerületi kapitányokat, hogy az irtási eljárást ismertető „útmutatók“ rendelkezés alatt álló példányait a gyümölcsfa-tenyészők között osszák ki. Kolozsvár szab. kir. város Tanácsának 1904. évi november hó 25-én tartott üléséből. *Szvacsina Géza* kir. tan. polgármester.

— **Tanulmányut.** *Tallian* földmivelésügyi miniszter *dr. Rodicky Jenő*, az országos gyapjúminősítő intézet igazgatóját, Dalmáciába, Boszniába, Hercegovinába és Montenegróba küldötte az ottani rackajuh tenyésztésének a hazaitenyésztés irányítására vonatkozó kritikai tanulmányozása végett.

— **Népies gazdasági előadások.** A „Szolnok-dobokavármegyei Gazdasági Egyesület“ a földmivelésügyi miniszter anyagi támogatása mellett 45 községben december 8-tól 16-áig az ideai szűkös takarmánytermés mellett a rendelkezésre álló takarmányféléseknek takarékosabb és jobb kihasználásáról és a hallgatóság által kérdés tárgyává teendő ügyekről az alább megnevezett és kiküldendő gazdák útján gazdasági előadást, illetőleg barátságos megbeszélést tartat, a midőn a községi bíró telkén vagy az általa kijelölendő helyen munkában is be lesz mutatva egy olyan szecska-vágó, melyet furni-faragni tudó kiscgazda házilag is elkészíthet. Ugyanezen alkalommal a takarmányozás mikéntjét népies modorban tárgyaló olvasmány lesz az olvasni tudó gazdák között ingyen szétosztva. Előadók lesznek: *Voith Simon*, *Daday Zoltán*, *Fürst Ede*, *Kovrig Antal* és *Vénis Gyula*.

— **Az Idel rendkívül bő almatermés** okozta áresökkenés nemcsak gazdáinkat, de a külföld termelőit és szakkapitányait is foglalkoztatja. A német sajtó a téli fajokat ajánlja termelni, az amerikaiak emellett a hűtőberendezéseket ajánlják, melyek ma már Német-

országban is gyakoriak, így a hamburgi, tavaly a nagy mérvű amerikai import elhelyezésére szolgált, most meg a majnai Frankfurtban épült egy 4000 köbméter befogadó képességű. Nem volna helye hazánkban is ily telepeknek? hol időjárásunk szeszélye ritkán juttat jó gyümölcsöző éveket. Ma az alma kgja 10 krajcár, pedig még 4 hónappal ezelőtt 90 krajcárt fizettünk bármily almáért Budapesten.

— A „Fiumei kávébehozatali Társaság“ kolozsvári főkelepe, Mátyás királytér 12. szállit bérmentve és vámentesen eredeti fiumei árakban kávé, teát, rumot, francia és hollandi liqueuröket, csokoládét, cacao-t. 1436.

— A karácsonyi piac egyik nevezetessége kétségen kívül Sarga János hírneves kolozsvári mű-ötvs s ékszerész cégnek most megjelent nagy képes árjegyzéke. Kinek nincs alkalmja közvetlenül gyönyörködni a pazar választékú üzlet izléses s csillogó kirakatában, ki nem szemlélheti meg a valóságban a hazai műipar e fejlett remekeit, az kárpótlást talál ama 120 oldalos nagy árjegyzékben, melyet bárkinék is ingyen küld meg a cég s amely 1000 képpel díszített árjegyzék bizonyára az eddigi nagyszámú vevőhöz még igen sok újabb barátot fog szerezni e derék s megbízható cégnek, mely cég a karácsonyi ajándékon felül még állandó ajándékkal a szolid s olcsó kiszolgálással is kedveskedik a közönségnek.

A LAPFELÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELETE MELLETT:

Felelős szerkesztő és kiadó:

TOKAJI LÁSZLÓ.

Segéd-szerkesztő:

ÉBER ERNŐ.

AZ ERDELYI GAZDASÁGI EGYLET TULAJDONA.

Clichéket
mindennemű nyomtatványhoz
szép és tisztá kivitelben
pontosan és olcsón
Fischer-féle
Bábolcskó-féle - Művészeti
Budapest
VIII. Vas-utca 7. sz. em.
Várakéi megrendelések is pontosan
eszközöltemek.

Értesítés.

Van szerencsém a n. é. közönség tudomására hozni, hogy a kedvező feltételi kölcsönnyújtása és előzékeny eljárása révén kitűnő hírnevű

„Nagyszebeni földhitelintézet“

részéről

Kolozs és több szomszédos megye területére
ingatlan jelzálog kölcsönök

„Kizárólagos ügynökségével“

bizattam meg.

Ebbeli működésomban legkedvesebb kötelességem, hogy a bizalomteljesen hozzám forduló feleknek a lehetőségig gyors és költséget kímélő eljárással szolgálatára legyek.

Bárminemű felvilágosítással, útbaigazítással készségesen díjmentesen szolgálok.

Különös előnye eljárásomnak, hogy minden kölcsönvevő bármily elhanyagolt birtok- és teher viszonyai véglegesen rendeztetnek.

Egyidejűleg óva intem a n. é. közönséget akár helybeli — akár budapesti — vagy vidéki pénzközvetítő csábító hirdetéseknek vagy „szaladó ügynököknek“, — amelyek ilyenemű jelzálogkölcsönt pénzügyintézetek közvetlen megbízását nem igazolják — fel nem ülni, mert ezek eljárása teljesen megbízhatlan, időt vesztő és minden esetben akár eredményes- akár nem teljesen költséges.

Teljes tisztelettel

1243

Erdélyi ordó-faanyag és bányaugynökség.
Gombos Benő Kolozsvár, malom-u. 16. sz.

NÉPBANK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG KOLozSVÁRTT
Deák Ferenc-utca (ezelőtt: Belközép-utca) 37. sz. alatt
Korbuly-ház) olcsó jelzálog és váltókölcsönöket nyújt és
BETÉTRE 5 SZÁZALÉK KAMATOT AD

Magyar Jelzálog-Hitelbank
Képviselesége Kolozsvártt

(Jókai-utca 2. sz., gr. Rhédey-ház, I. em.)
Az intézet alaptőkéje 40 millió korona.

4%-os és 4 1/2 %-os

Záloglevélkölcsönöket

nyújt és pedig 4%-os kölcsönt földbirtokra: 50 évi törlesztéssel 4-95 százalék,

nagyobb városokban fekvő házakra 42 1/2 évi törlesztéssel 5-25 százaléknyi évi részletfizetés mellett és magasabb leszámítási árfolyam mellett 4 1/2 %-os záloglevélkölcsönöket földbirtokra 50 évi törlesztéssel 5-35 százalék és nagyobb városokban fekvő házakra 42 1/2 évi törlesztéssel 5-65 % évi részletfizetés mellett.

A jelzálogul felajánlott erdélyrészi ingatlanok értékére és a megszavazandó kölcsön összegére nézve az Erdélyi Gazdasági Egylet bizalmi férfai adnak véleményét. (1001.)

A bank képviseleségénél kaphatók 4% és 4 1/2 %-os záloglevelek, 3%-os és 4%-os nyereséyműkövetvények

Már 25 éve küldöm szét

az 1900. évi

párisi világkiállításon

Grand Prix-vel

kitüntetett

Eredeti Hanna

Vető árpámat.

Czímem:

VODICKA F.

földbirtokos

Smrzitz, (Hanna)

Morvaország.

Minták ingyen és bérmentve!

1431

Jutányosan eladók Százados

uj marhamérlegek

1500 klgr. hordképességű erős vaskorlással 2 1/2 méter hosszú, 1 1/2 m. széles,

Uj szekér

hidmérlegek

4000 és 3000 kg. horderejű százados, toló súlylyal 4 méter hosszú, 2 méter széles. 1424

Becserélek

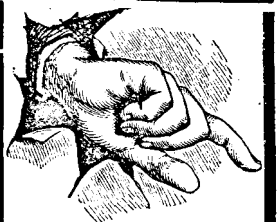
ócska marhamázsákat uj hidmérlegekre. — Minden mérleg törvényesen hiteltesítve öt évi jókaiban tartás mellett.

DÉNES MANÓ

mérlegműszerész

Budapest,

VII., Dohány utca 78.

A címre tessék ügyelni!

VALÓ-

di francia különlegességek (óvszerek) csakis F. Bergeran-fil's leghíresebb páris gyárostól legelőnyök sebben beszerezhetők

Polgár Sándornál

Budapest, VII. kerület,

Erzsébet-körút 50. sz.

Részletes képes árjegyzék ingyen és bérmentve 1356

KONKOLYI ISTVÁN

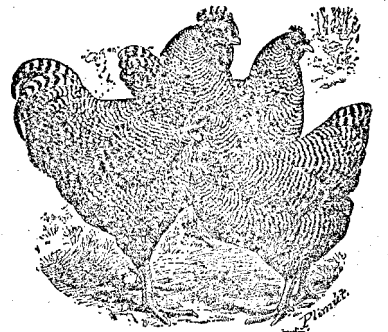
1327

mérnök

fajtyúk-tenyészedje

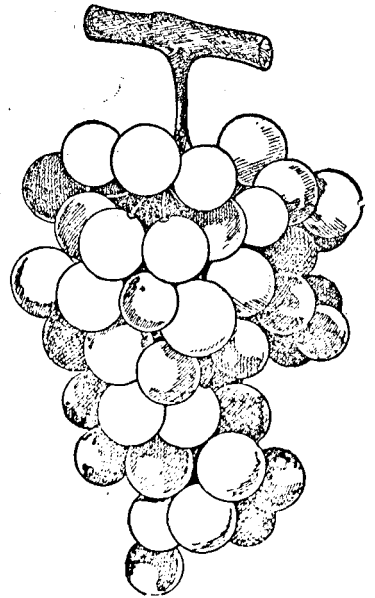
Krompach-vasgyár. (Szepes megye.)

Angol, teli-vér, elsőrendű fajtyúk-törzseimnek költőtojásai: kendermagos plimüt, fekete langán, sárga orpington 80 f., májusban 60 fillér, fogoly-színű olasz 40 fill., illetve 30 fill. darabonként. — Rázásmentes, pátens csomagolás 1 kor., postadíj 1 kor. Törött és terméketlen tojások ingyen kicseréltetnek. Csirkék hat hetes korban márcziusi kelésű 4, áprilisi 3-50, májusi 3 kor. darabonként. — Árjegyzék, csapdafészkek, szédszedhető ól, olcsó mesterséges csirke-nevelő, aprócsirke szállító-doboz, sodronyhálóról stb. ingyen. — Kérdezősködésekre válaszbélyeg kéretik.

„Milleniumtelep“ Nagyösz.

Legelőbőb árára ki

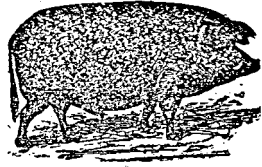

Legelőbőb árára ki

1429

Szép és tartós szőlő csak annak lesz, a ki ingyen kéri Magyarországnak legnagyobb szőlőiskolájának árjegyzékét, amely szőlőiskola állami segélylyel és állami felügyelet mellett létesült.

Simay-Hazslinszky-féle sertésvész elleni gyógyszerrel (1879.)

több helyen kísérlet tette és annak eredményes alkalmazása a gazdák véleményét mindig nagyobb körben és tekintélyes termelők előtt kétségtelenné tette.

Az állami nagy kísérletezés céljaira, valamint a külföldi megrendelésre készített gyógyszerből, míg a készlet tart **kísérlet céljára való** megrendeléseket közvetít az „ERDELYI GAZDA” kiadóhivatala is Kolozsvárt

CLAYTON & SHUTTLEWORTH,
Budapest, Váci-körút 63,
által a legj. utányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcséplőgépek,
szalmakazalozók, járgány-cséplőgépek, lóhere-cséplők, tisztító-rosták, konykolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyújtók, b. oronák, sorvetőgépek, Planet jr. kapálók, szécs kavágók, répavágók, kukorica-morzsolók, d. arálók, őrlőmalmok, egyetemes acél-ekék, 2- és 3-vasu ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

1242

„Grand prix”-vel kitüntetve az 1900. évi párisi világkiállításon

KWIZDA
korneuburgi
marhatáppora.
Étvágygerjesztő szer
LOVAK, SZARVASMARHÁK és JUHOK részére.

50 év óta alkalmaztatik a legtöbb istállóban étvágy hiánya, rossz emésztés esetén, a tej megjavítására, a tehének tejszolgalmányának szaporítására.

Ára dobozonkint 140 kor., féldobozonkint 70 fillér.
Igazi csak az itt látható védjeggyel.

Ábrákkal ellátott árjegyzék ingyen és bérmentve.
Főraktár:

Kwizda Ferencz János
cs. és kir. osztrák-magyar, rom. kir. és bulg. fej. udvari szállító,
kerületi gyógyszerész, **KORNEUBURGBAN, Bécs mellett.**
1291. II

Beocsini Cémentgyári Unió

Redlich, Ohrenstein és Spitzer.

Az 1896. évi ezredéves orsz. kiállítás egyedüli díszoklevél cémentgyártásért és számos más kiállításon első díjak.

Gyárak: BEOCSINBAN Szerémszög Pétevárad mellett.	Iroda: BUDAPEST, V. kerület, Alkotmány-utca 10.
--	---

ÉVI GYÁRTÁSI KÉPESSÉG:

800.000 mm. portlandcément, 800.000 mm. románcément.

Ajánlja Magyarországon, Ausztriában és a keleti dunatartományokban a legnagyobb és legkényesebb építkezéseknél kitűnő sikerrel kipróbált gyártmányait, akár egy — vasuti vagy hajóállomásra szállítva: —

Gyorsan vagy lassan kötő román-cémentet és mesterséges portland cémentet, valamint homlokzat-diszítésnek és öntvényeknek nagyon alkalmas cémentet, szép és egyenletes színben.

JÓTÁLLÁS:

A normallaknál 50%-al nagyobb húzási és nyomási szilárdságért.

Egyenlő súlyu zsákok és hordók.

1022.

Röck István, Budapest

I. BUDAFOKI-ÚT,

gőzgép-. gőzkazangyár, vas- és ércöntöde.

KÉSZIT

GOZGÉPEKET: fekvőket és állókat minden nagyságban, magasnyomású, compound- és triplexpanziós elrendeléssel; mint különlegességet szab. Röck-féle szelepes vezényművel és gyorsanjáró gőzgépeket dynamogépek hajtására; hajógépeket.

LOKOMOBILOKAT: kihúzható forr- és fűtőcsöves kazánal.

GOZKAZÁNOKAT: forralós-, sima- és hullámlemez fűtőcsövekkel; mint különlegességet: szabadalmazott Bánó-féle biztonsági vízcsöves kazánokat.

SZIVATTYUGÉPEKET: Worthington és más rendszerek.

VIZMUTELEPEKET és csatornázásokat.

GOZMALOM berendezéseket a legújabb kivitelben.

TÉGLAGYÁRI BERENDEZÉSEKET.

TELJES HŰTOTELEPEKET ÉS JÉGGYÁRAKAT szabadalm. ammoniak rendszer szerint.

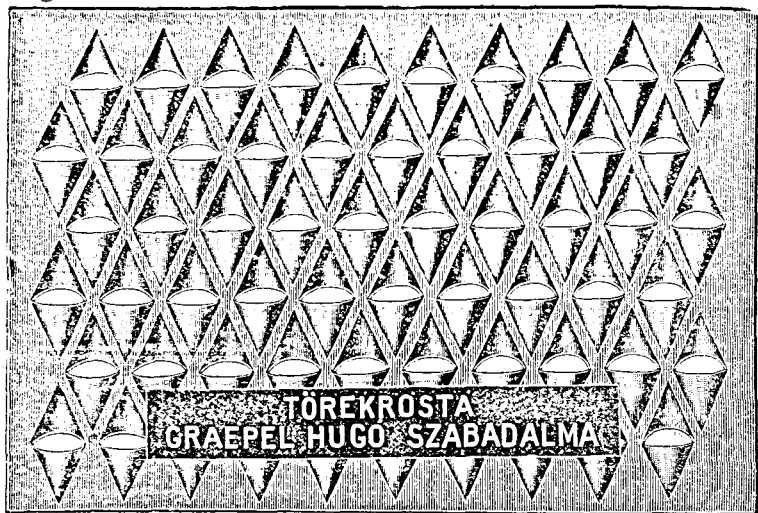
OLAJMALMI és olajgyártási berendezéseket.

HYDRAULIKUS SAJTOKAT különböző célokra.

BORSAJTOKAT, emeltyűs, — hidraulikus — vagy motorikus üzemmel.

RÖCK ISTVÁN gép-kazangyára, vas- és ércöntödjé **BUDAPEST.**

1029

GRAEPEL HUGÓ-féle szabadalmazott törekrosta.
 GAPEL HUGÓ-féle szab. gabona és lóhere cséplőgépek
 2 dobbal. Malomberendezések, Olajmalmok, Konkolyvá-
 lasztógépek és rostalemezek kaphatók: 1066

Graepel Hugó gép- és rostalemezgyár,
 malomépítészet BUDAPEST, V., Váci-út 40--46.

Sárga János, Kolozsvárt

ékszerész, mű-ötvös, egyházi szerek műintézete.

Ajánlja dúsán felszerelt raktárát
 arany-, ezüst nemükben, drá-
 gakő-ékszerekben, valamint An-
 gol, Francia és Berndorfi különlegességekben.

Kitünően berendezett műtermében készít ezüst-
 nemüket, ékszereket, valamint magyar dísz-
 ékszer és egyházi felszereléseket. 1416

Képes nagy árjegyzék ingyen és bérmentve.

Szám 2489/904.

Pályázati hirdetés.

Kolozsvármegye tekei-járásába kebeleztet Bátos, Dextrád,
 Dextrád-Széplak, O.-Ujfalu, Szász-Ludvég és Vajola közsé-
 gekből alakult körben újonnan rendszeresített

körállatorvosi állásra

Bátos székhellyel ezennel pályázatot

o o o o o o o o nyitok. o o o o o o o o

Ennélfogva felhívom a pályázni óhajtókat, miszerint az
 1888. évi VII. t.-cikk 117. és 118. §-ai értelmében fölsze-
 relt s eddigi működésüket igazoló okmányokkal ellátott kér-
 vényüket hozzám folyó év december hó 30-ig annyival
 is inkább adják be, mivel az ezen határidő után beérkező
 kérvényeket tekintetbe venni nem fogom.

Ezen állás következő javadalmazással van összekötve:

1. Évi 1000 korona törzsfizetés előleges havi rész-
 letekben.

2. Évi 200 korona utiátalány előleges évnegyedi rész-
 letekben.

3. A törvényhatóság által szabályrendeletileg megalla-
 pitott látogatási és vágatási díjak.

A körállatorvos teendői és kötelezettségei törvényható-
 sági szabályrendelettel vannak megállapítva, a melyhez szi-
 goruan alkalmazkodni köteles.

A választást 1905. év január hó 3-án d. e. 10
 órakor fogom Bátoson a község házában megtartani. A meg-
 választott körállatorvos állását azonnal elfoglalni tartozik.

A tekei-járás főszolgabírójától.

Teke, 1904. dec. hó 5-én.

1440

Papp Zoltán, főszolgabíró.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII. Baross-utca 10. II. em.

Alakult 1900.

Biztosítéki alap:

Alapítványok:	Korm. hozzáj. elemi ágazatban	400.000.— K.
	Alapítók	1.270.000.— "
	élet	200.000.— "
Tartalékok	"	255.200.02 "
	Összesen:	2.125.200.03 K.

1901. évi fölösleg	90.349.— K.
1902. " "	59.782.36 "
1903. " "	109.331.73 "

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyszintér az ember életére különféle módokat szerint.

Az üzlet eredményben a biztosított tagok díj-
 arányában részesülnek és az 1901. évi üzletfelesleg
 ból úgy a tűz, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok
 4%-os díjvisszatérítést kaptak.

Az 1902. évi üzlet feleslege közgyűlési határo-
 zattal tartalékba helyeztetett.

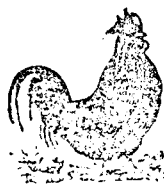
Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetleni l
 vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatványnyal és
 felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál.

1013

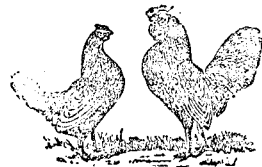
az igazgatóság.

Segédtiszti állást keres
 erdélyrészi nagyobb birtokon gazdasági tan-

intézetet végzett, katonai kötelezettségének
 eleget tett, fiatal ember. Cim: az Erdélyi
 Gazdatiszti Egylet titkári hivatalában.

Gróf Teleki László Gyula úr kendi-lónai baromfitenyésztéséből

többször kitüntetett nemes baromfiak adat-
 nak el: 1. telivér orpington jércék I-ső

osztályu darabonként 7 kor., 2. telivér erdélyi kopasznyakuak, fehér csőr és lábball
 I-ső osztályu törzse 20 kor., II-od oszt. 14 korona, 1 darab kakas 8 kor., 3. lang-
 shan és plymuth tyukok darabonként 4 korona, 4. Orpington és langshan,
 továbbá Orpington és plymuth keresztezésü kakasok és jércék darabon-
 ként 3 koronáért, 5. pekingi ruczák prima minőségben törzse 20 kor., II-od osz-
 tályu 14 kor., 6. bronzpulykák törzse 24 kor., 1 drb. kiváló szép kakas 10 kor.

Megrendeléseket elfogad:

1441

az uradalmi intézőség Kendi-Lóna, (Szolnok-Dobokam.)

Gazdatiszti állást keres

azonnali belépésre középkorú, nőtlen, 25 évi gazdasági gyakorlattal és jó bizonyítványokkal bíró nagyobb gazdaságok vezetésében jártas, oláhul, németül és tótul tudó egyény. Szükség esetén személyesen is bemutatkozik, bővebb értesítés Porga Istvánnál Jász-Kara-1428 Jenőn (Pestvármegye) szerezhető. 3-3

Mótor-benzint

minden fajsúlyban és mindennemű motorhoz alkalmasat jutányosan szállít a

Kőolajfinomító-gyár Részv.-társ.

brassói gyárából.

Megrendelések a brassói irodába intézendők. Benzin adómentességére vonatkozó eljárást illetőleg, a kellő felvilágosítás ugyanott készséggel megadatik. 1351.

Számartói, esetleg ispáni állást

keres 1905. év február, akár márcziusi belépéssel 38 éves, nős, az algyógyi földmives iskolát jeles sikerrel végzett egyén, aki már volt gazdatiszti és nagyobb uradalmakban számartói állásban több évig, jártas a gazdaság körüli teendőben és számvitelben, igényei szerények. Czime megtudható az Erdélyrészi Gazdatiszti Egyesület titkári hivatalában Kolozsvár. 4-4

Minden gazdaságban nélkülözhetetlen eszközök

az országszerte elsősorban elismert kitűnő szerkezetű és legolcsóbb

„Eredeti Kalmár-rosták” és terménytisztító gépek. Elsőrendű hazai anyagból gyártunk ez időszerint 15-féle különböző szerkezetben a gazda minden követelményeinek legjobban megfelelő általános terménytisztításához berendezett különleges gépeket, szelelő és magválasztó rostákat, kézi vagy hajtó erőre alkalmazva. — Ez évi újdonságainkról szíveskedjék ingyen árjegyzéket kérni. — Minden esetleges kérdésekre azonnal és díjtalanul válaszolunk.

Kalmár Zs. és Társa különleges terménytisztító gépgyára

Telefon 69. szám. — Sürgőnczim: Kalmár-rostagyár.

Hódmező-Vásárhelyen.

1274

Világhírű!

a „REKORD” festészeti műintézet a kiválóan sikerült életnagyságu arczképeiről, melyeket elismert művészek által készített. Számos (kir. közjegyző által hitelesített) elismerőlevél a világ minden tájáról.

Elsőrangú képek árai:

Olaj-, aquarell- és pastellfestésben fénykép után 48—63cm. nagyságban ára 20 korona.
Legfinomabb kivitelű Blom, Platin- és krétarajz ára 5 kor.

Részletes árjegyzék bérmentve.

Egy életnagyságu képet készítünk mindenkinek teljesen ingyen, ha részünkre 3 rendelést szerez és azokat egyenkint vagy egyszerre beküldi. (1382.)

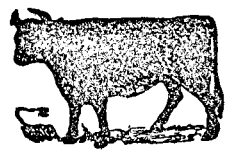
„REKORD” festészeti műintézet
BUDAPEST, VII., Rottenbiller-utca 46.

Száj- és körömfájás ellen

biztosan s alaposan gyógyító szer a legújabbban feltalált, előkelő gazdák s szaktekintélyek által kipróbált s kitűnőnek bizonyult

— dr. BIRÓ-féle —
BOVINOL

mely úgy száj-, mint körömfájásnál biztosítja a gyors és alapos gyógyulást. — A BOVINOL bekenésnél undort nem gerjeszt, az állatok étvágyát nem rontja, a szájüreget nem csipi, de kellemes hűsítő hatásánál fogva az állatok könnyen türik. — **Használata:** Pamacsosál a szájüreget naponta 2-szer kell jól bekenni; 1—2 nap múlva, midőn a nyálfolys megszűnik elegendő 1-szer. Körömfájásnál a piszoktól megtisztított körömök között kell bekenni.

I üveg ára 2 korona. 1376

Főraktár: Wolff-gyógyszertár, Kolozsvár.

Megrendeléseket elfogad az „Erdélyi Gazda” kiadóhivatala is

GANZ és TÁRSA

vasöntő és gépgyár részvénytársaság

• LEOBESDORF. • BUDAPEST. • RATIBOR. •

Városi üzlet: BUDAPEST, Ferencziek-tere 2.

Ajánlja:

Hengerszékeit (Mechwart szabadalma) darálás-, felbontás-, kiörlés- és simára örléshez, önműködő lisztkeverő gépeit, hámozó-, koptató- és egyéb malomgépeit, mint felvonókat, szitákat, szállítócsigákat, zsákfelvonókat, detachurók- és egész malomberendezéseket.

Turbinákat, forgó ekéket gőz-, petroleum- és electromos hajtással.

Electromos világítási és erőátviteli telepeket. Mindennemű kéregöntvényt.

Bánki rendszerű benzin és petroleum motorokat és locomobilokat.

Az 1900-ik párisi kiállításon 6 díjjal és 8 aranyéremmel kitüntetve. 1017

AZ

ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET
VÉDNÖKSÉGE ALATT ÁLLÓ

ERDÉLYI KERESKEDELMI TÁRSASÁG

KOLOZSVÁR, Szentegyház-utca 2.

Sürgőnczim: Kereskedelmi Társaság. — Telefonszám 311.

Legolcsóbb és legmegbízhatóbb beszerzési forrás mindennemű mezőgazdasági-gépek, talajművelő eszközök és szükségleti cikkekre, u. m. műtrágya, vetőmagvak, gépolaj s zstradékok, kocsikenőcs, hajtószíjak, juta és lenzsákok, vízmentes ponyvák, stb. Ajánlunk t. ez. gazdaközönségünknek az Erdélyi Gazdasági Egylet felügyelete alatt arankamentesített és a Kolozsvári M. K. Állami Vetőmagvizsgáló Állomás által olomzárólt legjobb

Háromszéki lóhere- és magyar luczerna magvakát,

valamint mindennemű fűmagvakat és eredeti oberrordfi répamagvakat, továbbá Erdélyben eredeti rigali mag után először termelt kitűnő lenmagot, bal-tacizint, székely tengerit, hanna árpát, duppaul zabot és egy nagyon bőven termő svéd zabkülönlegességét a legjutányosabb árák mellett. — Felkérjük az erdélyrészi állattenyésztő birtokos gazdákat, hogy eladó haszonállataik (igás ökör, tinó, borjú, sertés, stb.) minőségét és mennyiségét hozzánk sürgősen bejelenteni szíveskedjenek, mivel a Királyhágon tuli uradalmak részéről a vételre rendkívül sok megbízás érkezett.

Kivánatra minták s árjegyzékek ingyen s bérmentve!

1010

Fischer és Társa — Faiskolák —

Nagy-Enyed (Alsó-Fehérmegye.)

Szakszerűen nevelt gyümölcsfáknak tömeges produkálása a legfinomabb és legjobb csemege és kereskedelmi fajokban. Gyümölcsvadonczok, Gleditsiák, Akáczfák, Spárga, Rhabarber

Gömbakác Szamocza, Ribiszke (vörös szőlő) Egres stb. stb.

Megbízható kiszolgálás. — Olcsó árak.
Szakszerű csomagolás. 1352

BÜKKFA-SZÉN

legolcsóbban beszerezhető

— csakis waggonszámra —

Gróf Teleki László Gyula úr

erdélyrészi erdészeténél

Kecsed, u p. Nagy-Iklód.

Megrendeléseket szíveségből átvesz az „Erdélyi Gazda”
kiadóhivatala is. 1423

Karácsonyi és Újévi ajándéknak
legalkalmasabb bevásárlási forrása

STEIN S. és TÁRSA

első erdélyrészi kizárólagos gyermekruha üzlete, kapható újszülöttől 14 évesig Leány és Fiúk részére Kabátok, Ruhák, Kötények, Kalapok, Kapischonok, Harisnyák, Kamáschlik, Gyermek fehérnemű minden nagyságban.

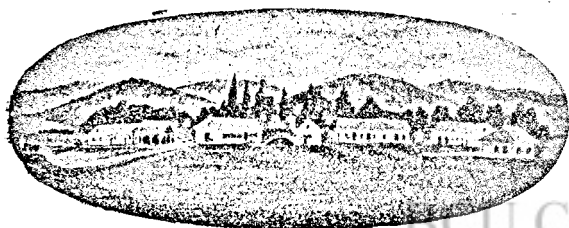
Mérték szerinti fűzők a legujabb formában és kényelmes viseletűt készítenek. Vidéki rendelmenyt pontosan eszközök, gyermekruha rendelmenynél elegendő a kor megjelölése és pontosan találó árút küldök. Baba kelengye, keresztelő készlet állandóan raktáron a legfinomabb kivitelben. — Határozott jutányos árak.

Szíves pártfogást kér

1434

Stein S. és Társa,
Mátyás kir.-tér 2. sz.

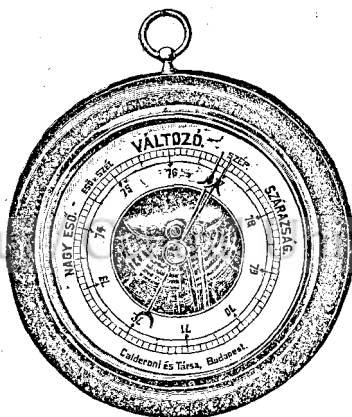
1905. január 1-től a tanácsház alatti helyiségben.

Eladó birtok.

Kisküküllővármegyében az állomástól 5 kilométer távolságban fekvő 480 cat. hold prima rét, szántó, legelő, szőlő és erdőből álló birtok megfelelő udvarházzal, gazdasági épületekkel ellátva eladó, ára 56,000 forint.

Czim a kiadóhivatalban megtudható. 1415

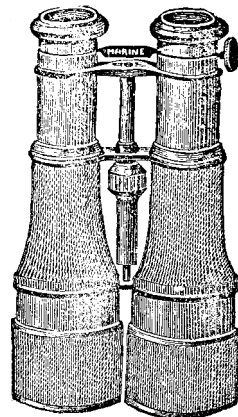
Burgonya-mérlegek és gabona-mérlegek, Must-, Bor- és Pálinka-mérők; hitelesített szeszmérők, hitelesített cukor-mérők.

Alambic Salleron készülék a bor szesztartalmának meghatározása.

Földmérő műszerek, aczélmérő szalagok vaskereszten, Mérő-lánczok rectificációval, szögtűző korongok, szögtükrök, léptékek és rajzszerek.

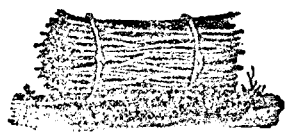
Tábori, vadász és színházi látcsövek, Zeiss, Busch és Goerz-féle prismás távesövek, Szemüveg- és orrcsüvetők és védőüvegek, Fényképezési készülékek.

Árjegyzék ingyen és bérmentve. 1439

Calderoni és Társa Budapest, Váci-utca I.

Aneroid légsúlymérők, (Hygrométerek, nedvmérők), Lambrecht-féle polyméterek, Thermohygroszopok és időjelző készülékek (Weller-telegraph), esőmérők, maximal- és minimal hőmérők, melyeken leolvasható a volt leghidegebb és legmelegebb, valamint a jelen hőfok. Zivatarjelző hőmérők, vilamos fagyjelző hőmérők, szoba hőmérők, melegágy hőmérők, kazal hőmérők, pincze hőmérők széles beosztással, keverék-hőmérők.

Több mint 100,000 darab
gyökeres, fás

szőlőoltványt

amerikai alanyba ojtva, szokványos minőségben fajtiszta, a legjobb bor és csemege szőlőfajokból, igen mérsékelt árakban ajánlanak

Teke, Kolozsmegyében 1430

Gross és Rehner

szőlőtelep tulajdonosok.

Kivánatra árjegyzék ingyen és bérmentve.

1903. évi termésű, legfinomabb szénából készített széna-szecska

100 netto kilogrammonként

10 koronáért kapható — csak 100 kgr. felüli vételnél —

Czell Frigyes és Fiai

Téglás-utcai szeszgyárában Kolozsvárt.

Megjegyzés. Tapasztalataink szerint a széna-szecskából, viszonyítva a vágatlan szénához, legfeljebb csak 2/3 rész szükséges és ezáltal legalább 1/3 rész széna megtakaríthatik. Ha a marha vagy ló kezdetben ezen táplálékot szokatlanságból nem is szívesen enné, biztos, hogy 4 nap alatt jobban fogja kedvelni minden vágatlan szénánál. 1438.